

Södertörns högskola | Institutionen för kultur och lärande
Kandidatuppsats 15 hp | Svenska | Höstterminen 2015
Kommunikatörsprogrammet

Frågelådans normkritik – lika moderniserat som sitt medium?

– En diskursanalys av svar från ungdomsmottagningens internetbaserade frågelåda på frågor om underliv, sexpraktik och sexualitet.

Av: Kajsa Jonsson
Handledare: Daniel Wojahn

Abstract

Syftet med studien är att se om de som besvarar ungdomars frågor om genitalier, sexpraktik och sexualitet på nätet kan vara delaktiga i att re_producera normer kring dessa ämnen i och med sina språkliga val. Studien ämnar också se om dessa re_produktioner, i sådana fall, skiljer sig åt beroende på vilket kön frågeställaren uppfattas ha. Studien är en diskursanalys med utgångspunkt i vissa feministiska teorier om genusperformativitet och könsmaktsordning och utgår från den konstruktivistiska språksynen. Vidare metoder som använts är systemisk-funktionell grammatik med fokus på den interpersonella metafunktionen samt tematisk analys av de språkhandlingar som förmedlar en verklighet gentemot frågeställaren att hen ska göra något eller vilja något. Resultatet påvisar att Fråga UMO till viss del kan vara delaktiga i att re_producera normer kring kön och sex. Sett till materialet storlek är det dock inte särskilt vanligt förekommande. Fråga UMO använder inte så vitt skild grammatik beroende på om personen uppfattas som tjej eller kille utan snarare skiljer sig grammatiken åt beroende på om frågan ställs om genitalier eller sexpraktik/sexualitet. Dock kan vissa delar av resultatet härledas till tjejers och killars förväntade sexlust, till det faktum att killar mer sällan besöker ungdomsmottagningen samt att vissa tabubelagda ämnen kan kopplas till ett specifikt kön. Slutsatsen som dras är att Fråga UMO skulle kunna låta bli att köna personer i sina svar för att vara mer inkluderande. De skulle också kunna byta namn på sina kategorier *Tjejers underliv* och *Killars underliv* till exempelvis ”Snippor och snoppar”. Dock finns det antagligen förklaringar till varför svaren formulerats som de gjort. Dels är målgruppen ungdomar mellan 13-25 år och ska således vända sig till både barn och vuxna. Sedan gör även den flyktiga och distanserade kommunikationssituationen det svårt för svararen att utmana normer som ligger i dispositivet, det vill säga de normer som är ju djupt rotade i våra kulturer och samhällen att de ses om sanna och naturliga. Överlag verkar Fråga UMO försöka att ha ett så inkluderande och jämställt bemötande som möjligt.

English title:

The questioning of norms in the question box – as modernized as its medium?

- A discourse analysis of the answers from the youth clinic's internet based question box to questions about genitals, sex and sexuality

Nyckelord: Systemisk-funktionell grammatik, interpersonell metafunktion, språkhandlingar, modalitet, tematisk analys, diskursanalys, feministisk språkanalys

Innehållsförteckning

Abstract.....	2
1. Inledning och problemformulering.....	4
2. Syfte och frågeställningar.....	5
3. Teori.....	5
3.1 Den konstruktivistiska språksynen.....	6
3.2 Könsmaktsordningen.....	6
3.3 Genusperformativitet.....	7
4. Material.....	7
4.1 Fråga UMO.....	10
5. Metod.....	11
5.1 Diskursanalys.....	11
5.2 Systemisk-funktionell grammatik.....	11
5.2.1 Interpersonell metafunktion.....	12
5.3 Tematisk analys.....	15
6. Tidigare forskning.....	16
7. Resultat och analys.....	17
7.1 Könande benämningar.....	18
7.2 Interpersonellt analysresultat.....	20
7.2.1 Språkhandlingar.....	21
7.2.2 Modalitet.....	22
7.2.3 Modalitetsgrader.....	22
7.2.4 Modala betydelseskalar.....	23
7.2.5 Vanligaste modalitetsmarkör.....	24
7.2.6 Sammanfattande interpersonellt analysresultat.....	25
7.3 Tematisk analys av uppmaningar med högre grad av förpliktelse och villighet.....	27
7.3.1 Teman i uppmaningsspråkhandlingar med högre grad av förpliktelsemodalitet.....	27
7.3.2 Diskussion om förpliktelsemodalitet av högre grad.....	28
7.3.3 Teman i uppmaningsspråkhandlingar med högre grad av villighetsmodalitet.....	29
7.3.4 Diskussion om villighetsmodalitet av högre grad.....	29
8. Sammanfattande diskussion och slutsats.....	30
Referenser.....	33
Bilaga 1 – Rubriker från material.....	37
Bilaga 2 – Fördelning av språkhandlingar och modalitet per delkategori.....	39
Bilaga 3 – Screenshot från Fråga UMO:s frågeformulär.....	42
Bilaga 4 – Mailkonversation med Fråga UMO.....	43
Bilaga 5 – Inforutor från UMO.se:s sidor om Tjejers underliv och Killars underliv.....	44

Tabellförteckning

Tabell 1 - Förkortningar för delkategorier.....	8
Tabell 2 - Språkhandlingarnas interpersonella betydelse samt exempel.....	13
Tabell 3 - Modala betydelseskalar och dess grammatiska uttryck samt exempel.....	14
Tabell 4 - Procentuell fördelning av språkhandlingar.....	21
Tabell 5 - Procentuell fördelning av modalitet per antal språkhandlingar.....	22
Tabell 6 - Modalitetsgrader.....	22
Tabell 7 - Modala betydelseskalar.....	23

1. Inledning och problemformulering

Sexualrådgivningen har flyttat till den digitala sfären. Ett oundvikligt faktum om den ska kunna fortsätta bemöta ungdomar där de dagligen lever sina sociala liv. Men även om rådgivningen om sex, kropp och samlevnad flyttat till ett modernare medium, kan det vara så att de gamla normerna kring dessa ämnen fortfarande följer med? Enligt Folkhälsomyndighetens ungdomsbarometer (2014:53) anser endast två av tio ungdomar att skolans sexualundervisning är ganska bra eller mycket bra. Under samma år låg istället *internet* på femte plats (7%) över vem eller vad ungdomar i åldern 15-24 helst rådfrågar vid funderingar om sin sexualitet, tätt bakom *personal på ungdomsmottagningen* (9%). Internet är också den huvudsakliga platsen för ungdomar att hämta information om preventivmedel och sexuellt överförbara sjukdomar (2014:55). Internet är således ett viktigt medium för ungdomar när de har frågor om kropp och sex. Dessa medium får alltså en viss makt att kunna befästa och/eller bryta normer kring sex, kropp och samlevnad. Internet kan vara en källa till information för de som av olika anledningar inte vågar, kan eller vill ha ett fysiskt möte kring sina funderingar och problem. Det kan vara allt från att det känns genant till att det under vissa perioder eller i vissa län kan vara svårt att få kontakt med ungdomsmottagningen (RFSU:s Sverigebarometer 2013).

Materialet för denna studie är en del texter hämtade ur den internetbaserade frågelådan Fråga UMO på ungdomsmottagningarnas webbplats UMO.se. Materialet består av ett antal svar som finns publicerade på webbplatsen där ungdomar ställt frågor om underliv, sexpraktik samt sexualitet. Svaren har formulerats av sjuksköterskor, barnmorskor och kuratorer. Webbplatsen UMO.se hade under år 2014 omkring 6,5 miljoner besök och över 10 000 frågor ställdes till Fråga UMO. Ofta kan ett svar på en fråga återanvändas för att besvara frågor från ett flertal olika personer. Och dessa svar blir svåra för frågeställaren att ifrågasätta i och med svararens professionella, samt antagligen erfarenhets- samt åldersmässiga, ställning gentemot frågeställaren. De svar som publiceras på webbplatsen kan alltså ha en normerande effekt på de tämligen många läsarna. Denna studie ämnar således att undersöka om normer kopplade till kön och sex re_produceras¹ i dessa svar.

Analysen är en diskursanalys där metoderna jag använt mig av dels är *systemisk-funktionell grammatik* (SFG) samt *tematisk analys*. Inom SFG har jag specifikt valt att analysera den *interpersonella metafunktionen*. Denna metod är behjälplig för att se hur relationer skapas mellan skribent och läsare. Dels studeras textens *språkhandlingar*, vilka påvisar hur och om svararen antingen ger eller kräver information eller tjänster. Sedan studeras även texternas *modalitet* vilket är

¹ Re_producera är en term som används för att påvisa att ett yttrande inte bara är en reproduktion av något som redan existerar utan även en ny produktion av en bild av verkligheten. Se Wojahn 2015:12 och Hornscheidt&Landqvist 2015:9.

modala verb och interpersonella satsadverbial som gör att ett informationsutbyte uppfattas om vanligt och sannolikt eller om utbyte av tjänster är präglad av förpliktelse eller vilja.

Analysen utgår från att det finns samhällliga normer kring kön och sex som skiljer sig beroende på vilket kön en person antas ha. Det finns bland annat skillnader i hur sexuell lust berättigas, vem som tar större ansvar för den sexuella hälsan i en (heterosexuell) relation samt hur man benämner könsorgan. Denna uppsats ämnar därför se om dessa normer på något sätt präglar de svar som ungdomar får när de ställer frågor på internet om sexpraktik, sexualitet och underliv.

2. Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att undersöka om en frågelåda ämnad för ungdomars frågor om kropp och sex på något sätt reproducerar de normer som finns kring kön och sex. Studien ämnar analysera språkhandlingar och modalitet i några av Fråga UMO:s svar på frågor om underliv, sexpraktik och sexualitet för att se om de grammatiska valen varierar beroende på vilket kön frågeställaren uppfattas ha, och i sådana fall hur. Studien ämnar även undersöka om svaren på något sätt kan vara exkluderande för personer som befinner sig utanför normen. Studien skulle kunna vara av nytta för personer som utbildar sig till exempelvis skolkuratorer eller sexologer men också till andra yrkesgrupper som skriver om sex och/eller ungdomar och önskar ha ett mer jämställt, inkluderande och/eller normkritiskt språk i sina texter.

- Hur förhåller sig Fråga UMO i sin rådgivning till samhällliga normer kring genitalier, sexpraktik och sexualitet?
- Hur kan svaren i Fråga UMO vara delaktiga i att reproducera respektive bryta mot normer kring kön och sexualitet och därmed upprätthålla eller utmana de maktstrukturer som rör dessa?
- Hur ser graderna av förpliktigande ut i de publicerade svaren på Fråga UMO? Skiljer sig graden av kravställande åt beroende på om frågeställaren uppfattas som tjej eller kille, och isåfall, hur?

3. Teori

Här presenterar jag de teorier som analysen utgår ifrån. Det är dels den språksyn som jag utgått ifrån; att språk är ett verktyg för att skapa verkligheten och vice versa. Studien utgår även från att vårt samhälle präglas av ett patriarkat där män och det typiskt manliga är överordnat det kvinnliga dito. Studien baseras även på teorin om att kön är något som vi på ett individuellt och

mellanmänskligt plan hela tiden utför och re_producerar.

3.1 Den konstruktivistiska språksynen

Teorin är sprungen ur, samt en del av, socialkonstruktivismen som i sin tur härstammar ur teorin om *social konstruktion* (Berger& Luckman 1967). Det innebär att människor bildar sig uppfattningar om verkligheten och att dessa verkligheter i sin tur återskapas i samspel med andra människor och att dessa verkligheter måste förstås utifrån de kontexter där de existerar. Med dessa teorier kan man exempelvis försöka förklara varför en person ”i verkligheten” kan ses som både hjälte och kriminell på samma gång, av olika personer. Då språket är vårt verktyg för att delge våra egna, och ta del av andras, verkligheter är det också en social företeelse som måste förstås utifrån sin kontext. Ett yttrande kan ha vitt skilda betydelser beroende på exempelvis avsändarens kön, mottagarens klasstillhörighet och i vilken kultur kommunikationen sker. Språket är således oumbärligt för att förstå verkligheten, både din egen och andras (Berger&Luckman 1967:49f). Detta innebär också att språket inte är något stabilt och bestående utan att det hela tiden konstrueras och re_produceras i social interaktion människor emellan. Det är en slags symbios där språket påverkar verkligheten och verkligheten påverkar språket. Med den konstruktivistiska språksynen kan man således utmana och påverka performativa sociala system och normer som ses som självklara, såsom exempelvis könsmaktsordningen (Hornscheidt & Landquist 2014).

3.2 Könsmaktsordningen

Feministisk teori benämner detta som ett system som värderar män och det som är typiskt manligt högre än kvinnor och typiskt kvinnliga egenskaper. Samhällen världen över präglas av patriarkala strukturer där rättsväsendet består till största del av män, utövar lagar som är författade av män, där de ekonomiska tillgångarna främst tillhör män, chefspositioner främst innehas av män och där kvinnor generellt har mindre makt över sina kroppar och sina liv än män, på individuellt, relationellt, socialt och strukturellt plan (Kimmel 2000). Det handlar även om att typiskt kvinnliga yrken är de lägst betalda och att typiskt kvinnliga egenskaper såsom omhändertagande, inkännande och affektivitet värderas lägre än typiskt manliga egenskaper såsom tävlande, känslöshämmande och maktinnehav (Björk 1996). Teorin har dock kritiserats för att ofta sakna ett intersektionellt perspektiv. Om man enbart studerar skillnader mellan män och kvinnor utan att ta i beaktning faktorer såsom exempelvis ras, klass, sexualitet och funktionalitet så misslyckas man även med att synliggöra en rad andra förtryck som också är delaktiga i att upprätthålla patriarkala strukturer

(Crenshaw 1989; Lazar 2007). Det är också viktigt att påpeka att man här åsyftar personer som är cis². Till exempel åtnjuter inte transmän det privilegium som är reserverat för cismän i en könsmaktsordning.

3.3 Genusperformativitet

Filosofen Butler myntade uttrycket *gender performativity* med boken *Gender trouble* (1990) och teorin menar att kön är något performativt, något som görs på individnivå och i samspel med andra. I svenskan skiljer man ofta på *genus* (socialt kön) och *kön* ("biologiskt" kön³). Det "biologiska" könet är det som tilldelas en person vid födseln beroende på vilket könsorgan personen har; en person med snippa blir juridiskt en flicka och en person med snopp blir juridiskt en pojke. Genus är istället det kön du utövar. Det är exempelvis kläderna du bär, sättet du talar på och hobbyn du väljer. Genus är något som är socialt skapat där alla människor ska delas in i de två kategorierna *kvinn*a eller *man* och det är oftast det tilldelade "biologiska" könet som samhället förväntar sig att personen på olika sätt ska utöva (Beauvoir 1973; West & Zimmerman 1987). Redan från födseln pådyvlas barn en könsidentitet som förväntas överensstämma med vilken uppsättning genitalier de har och att frigöra sig från denna identitet, på individuellt och samhälleligt plan, kan vara svårt. Detta pådyvlade fortsätter sedan ofta resten av livet (Björk 1996; Ambjörnsson 2004; Litosseliti 2006). Dock utgår teorier om genusperformativitet ibland från det binära könssystemet där det enbart finns två kön och lämnar exempelvis inte utrymme för personer som har flera eller inget kön. Butler (1990) menar att i och med att det "biologiska" och det sociala könet är tätt sammankopplade och sprungna ur varandra så kan biologiskt kön rimligtvis vara lika konstruerat som det sociala.

Det går att skönja hur dessa tre teorier hänger ihop. De grundar sig alla i en idé om att de samhällen, kulturer och symboler vi skapat går att påverka och fylla med ny mening då de inte är några fasta, oföränderliga företeelser. Dock är dessa idéer, system och normer ofta så pass djupt rotade i både individer och strukturer att de tas för självklara och ses som något naturligt.

4. Material

Här kommer jag att presentera det material som jag valt att analysera. Jag kommer att redogöra för hur min urvalsprocess sett ut samt förklara hur jag kategoriserat de 21 texter som mitt material

²Cis är latin för "på samma sida". Det är en benämning för personer som fått ett kön tilldelat sig vid födseln och detta kön stämmer överens med personens juridiska, sociala och självidentifierade kön.

³Jag använder citationstecken runt benämningen "biologiskt" då benämningen ofta används för att bestämma vilka genitalier en person har. Om kön är något som existerar inuti en person; känslor, självinsikt och identitet, så bör detta rimligtvis vara kopplat även till hjärnan. Då också hjärnan är ett biologiskt organ blir det därför svårt att tala om ett biologiskt kön.

består av och varför jag valt att kategorisera det som jag gjort. Jag kommer även kort att berätta närmare om Fråga UMO och hur deras språkliga riktlinjer och normkritiska perspektiv ser ut. Information kan vara viktig att ta till sig för att fullt förstå de problematiseringar som görs i analysdiskussionen.

Under 2014 hade webbplatsen UMO.se 6,5 miljoner besök och Fråga UMO svarade sammanlagt på 10 232 frågor (Nordh Rubulis 2015). Totalt har ungefär 60 000 frågor ställts sedan starten år 2008 (Om UMO 2015). Den 6:e november 2015 fanns 494 av dessa frågor publicerade på hemsidan, kategoriserade utifrån ämnen såsom abort, pubertet, våld, skolan och könssjukdomar. Totalt finns frågorna kategoriserade utifrån 23 olika ämnen men samma fråga kan knytas till flera ämnen. Till exempel faller frågan med rubriken ”Jag tänker på andra tjejs bröst, är jag bisexuell?” under både kategorin 'Bröst' samt kategorin 'Sexuell läggning'. Efter att ha läst igenom samtliga frågor som ställts under kategorierna 'Tjejs underliv' (48 stycken), 'Killars underliv' (83 stycken), 'Sex' (96 stycken) och 'Sexuell läggning' (17 stycken) har jag valt ut sex stycken svar från respektive kategori om underliv, fyra svar från kategorin om sexualitet och fem svar från kategorin om sex. Svaren rörande könsorgan är hämtade från UMO.se den 11 november 2015 och svaren rörande sexpraktik/sexualitet den 25 november 2015. Jag har sedan kategoriserat materialet utifrån vilket kön frågeställaren har eller antas ha. I tabellen nedan visar jag hur jag kategoriserat mitt material samt de förkortningar jag kommer att använda.

Tabell 1 – Förkortningar för delkategorier

<u>Förkortning</u>	<u>Betydelse</u>	<u>Antal svar</u>	<u>Antal ord</u>
TU	Tjejs underlivsfråga	6	1219
TS	Tjejs sexfråga	4	470
KU	Killes underlivsfråga	6	862
KS	Killes sexfråga	5	1203

I och med att materialet analyseras utifrån variabeln kön betyder detta att delkategori TU⁴ (fråga ställd av person med fitta om underliv) och delkategori TS (fråga ställd om/av tjej om sexpraktik/sexualitet) slås samman och bildar kategorin TU+TS som då endast innehåller frågor från personer som är eller läses som tjejer. TU+TS består av 10 frågor och 1689 ord. Således slås även delkategori KU (fråga ställd av person med kuk om underliv) och delkategori KS (fråga ställd

4 Fråga UMO kategoriserar de frågor som handlar om snippor/fittor som Tjejs underliv och frågor om snoppar/kukar som Killars underliv. I frågorna om underliv är det dock aldrig någon frågeställare som konar sig själv. Jag vill därmed framföra att jag är medveten om att det är problematiskt att benämna alla med fitta som tjej och alla med kuk som kille. Detta problematiseras vidare i min sammanfattande diskussion. I sexfrågorna (TS och KS) är dock könet på frågeställaren känt.

av kille om sexpraktik/sexualitet) samman och bildar kategori KU+KS som endast består av frågor från personer som är eller läses som killar. KU+KS består av 11 frågor och 2065 ord. Detta gör jag för att senare kunna se om det finns några skillnader i vilken relation svararen skapar med frågeställaren beroende på om hen är eller läses som tjej respektive kille. Jag använder mig av benämningen *läses som* tjej/kille då frågeställaren ibland kategoriseras som ett visst kön av Fråga UMO utan att det säkert går att veta om en person har ett visst kön och i sådana fall vilket. Svararen läser alltså av frågeställaren som en person med ett visst kön men detta är inte bekräftat av frågeställaren.

Jag har i möjligaste mån försökt få en bred representation av olika frågor men med en motsvarighet i det ”andra” könet. Till exempel kan frågorna ”Kan jag göra något för att minska de inre blygd-läpparna [sic]?” och ”Kan jag göra min penis större?” relateras till varandra då de båda handlar om utseende och storlek på könsorganen. De tillhör därför samma tema. De är båda också kopplade till någon form av upplevd skam i ett möte med en eventuell framtida sexuell partner. Man kan invända mot sambandet i och med att den ena frågan handlar om något som önskas förminska och den andra om något som skall förstoras. Jag kopplar dock till rådande svenska (västerländska) normer där kukar ska vara stora och fittor ska vara tajta/ej utstickande och en önskan att förstora blygdläpparna eller förminska kuken är ett rejält avsteg från normen. Detsamma gäller för frågorna ”Varför känner jag mig så rädd för sex?” av en tjej och ”Alla har haft sex utom jag, vad ska jag göra?” av en kille som båda går under temat sexdebut trots olika innebörder. Detta för att de representerar den normativa förväntningen kring tjejers och killars sexualitet. Det finns en föreställning om att tjejer egentligen inte ska vilja ha särskilt mycket sex och att det ska göra ont och blöda första gången någon med fitta har omslutande⁵ sex. Killar däremot ska enligt normen inte kunna hejda sig i sin längtan att få ha samlag med en tjej och grupptricket är större för att göra sexdebut, något som också syns i rubriken ”Alla[...]utom jag”. Självklart skulle man kunna byta kön på frågeställarna och det skulle kanske inte vara enormt uppseendeväckande, men det skulle fortfarande vara ett avsteg från rådande normer. Se mer om detta under 6. Tidigare forskning.

Jag har också försökt få en representation av frågor som är vanliga för de flesta ungdomar att fundera kring. Jag har därför valt bort frågor i stil med exempelvis ”Är det farligt att ha sex om man har ryggmärgsbräck?”. Denna fråga har en mer specifik karaktär och är inte något som många ungdomar kommer att behöva tänka på. Fem av frågorna jag valt ut finns representerade på den Topp 10-lista som Ungdomsrådion sammanställt över de vanligaste frågorna till deras frågelåda om sex (Dahlöf 2010). Anledningen att inte samtliga av de vanligaste frågorna är analyserade är på

⁵ En term som används för att göra en person med fitta till en aktiv, deltagande part i ett samlag. Jämför ordet *penetration* med betydelse ungefär ”genomtränga”.

grund av att det inte finns någon motsvarighet hos det ”andra” könsorganet eller könet.

4.1 Fråga UMO

Fråga UMO fungerar som så att frågeställaren ställer sin fråga via ett formulär (se Bilaga 3) och kan då välja att vara helt anonym. Detta är dock inte helt och hållet korrekt då de svar som finns publicerade på hemsidan helt eller delvis är baserade på riktiga frågor. Dock är de ofta omarbetade. Det kan handla om att justera frågans längd, fokusera på en specifik fråga då de ofta kan innehålla flera eller att redigera bort personliga detaljer för att anonymisera frågeställaren. De redigeras också med anledning av att frågan ska kunna göras tillgänglig för så många som möjligt samt bli mer allmängiltig (se Bilaga 4). UMO.se är främst utformad för personer mellan 13-25 år. Det är såklart omöjligt att veta om frågeställaren faktiskt är den hen utger sig för att vara men svararen har ingen möjlighet att ifrågasätta personens identitet. Frågeställaren är den benämning jag använder för de som ställt frågor i frågelådan och svararen är en person som svarat på frågor. Svararna i mitt material är totalt fem olika personer som är antingen sjuksköterska, barnmorska eller skolkurator.

Den som vill ställa en fråga hänvisas i första hand till att söka bland de frågor som redan finns publicerade. Skulle det vara så att en frågeställare ändå väljer att ställa en fråga som redan ställts kan hen få en länk skickad till sig med en liknande formulerad, redan publicerad fråga⁶. Svaren ska alltså vända sig till en stor målgrupp och i största mån även vara inkluderande för personer som av olika anledningar befinner sig utanför normen. Frågelådan fungerar inte som en chatt utan om frågeställaren inte känner sig ha fått svar på sin fråga får hen gå igenom processen med formuläret på nytt. Därför tycker jag att det är viktigt att kolla på vilken relation som skapas mellan svararen och frågeställaren i dessa publicerade svar då de kan komma att få en normerande effekt då de dels finns tillgängliga på den välbesökta webbplatsen men också kan komma att skickas ut som svar till ett antal enskilda personer. UMO.se jobbar utifrån ett normkritiskt perspektiv som bland annat innebär att de arbetar för att ifrågasätta normer samt undviker att reproducera dessa och istället försöker inkludera även de som inte tillhör normen⁷. UMO.se nämner även i sina språkliga riktlinjer att de ”ska vara inkluderande, vara uppmärksamma på normer och inte ta för givet att läsaren är på ett visst sätt”⁸.

6 Se vidare <http://www.umo.se/Om-Umo/Om-tjansten/> (Hämtad 2016-01-06)

7 Se vidare <http://www.umo.se/Om-Umo/Sa-arbetar-vi/Normkritiskt-angreppssatt/> (Hämtad 2016-01-06)

8 Se vidare <http://www.umo.se/Om-Umo/Sa-arbetar-vi/Sprakliga-riktlinjer/> (Hämtad 2016-01-06)

5. Metod

Här presenterar jag vilka metoder jag använt mig av för att framställa mitt resultat. Jag kommer förklara närmare vad *systemisk-funktionell grammatik* är för något och även ge exempel på hur det används och tolkas. Slutligen kommer jag förklara hur jag använt mig av den tematiska analysmetoden. Jag har vidare försökt göra en god avvägning mellan en kvantitativ och kvalitativ studie. Studien använder sig främst av kvalitativ metod men baseras på ett jämförelsevis kvantitativt material och materialet har en spridning mellan olika typer av frågor inom de ämnen jag valt att analysera. Jag anser därför att dessa metoder är användbara verktyg för att kunna besvara mina frågeställningar samt uppfylla uppsatsens syfte.

5.1 Diskursanalys

Studien är en *diskursanalys* då den ämnar att undersöka om det finns något i mitt material som antyder att svararen manifesterar någon slags kontroll, makt eller rent av diskriminering gentemot läsaren. Diskurser kan förklaras som ”ett bestämt sätt att tala om och förstå världen” (Winther Jørgensen & Phillips 1999). Enligt det konstruktivistiska tankesättet (se 3.1 Den konstruktivistiska språksynen) så är ju verkligheten inte något allomfattande och bestående, utan något som hela tiden skapas och återskapas. Alltså går det inte att helt säkert ta reda på hur saker *är*, utan man vänder sig då istället till den diskursanalytiska metoden (Foucault 1993). I den här studien vill jag alltså se om världen ”talas om och förstås” annorlunda beroende på om det är en tjej eller en kille som har frågor om kropp och sex. Jag vill sedan se om detta kan återknytas till rådande diskurser och normer kring hur man ser på, och talar om, manligt och kvinnligt. Till viss del går den också att precisera som en *feministisk diskursanalys* då den ju tar avstamp i vissa feministiska teorier med en förförståelse att det finns maktbalanser mellan män och kvinnor på grund av vissa strukturella system i samhällen och kulturer och att dessa mer eller mindre konstant *re_produceras*, inte minst i språket (Lazar 2007). Wodak (2001:8), som är en av de främsta forskarna inom fältet kritisk diskursanalys, menar att det finns indikationer på att en förståelse av kritisk diskursanalys även kräver en förståelse för Hallidays teorier om *functional grammar*. Detta är även den metod som min studie till störst del baseras på.

5.2 Systemisk-funktionell grammatik

Jag har i min analys valt att använda den svenska översättningen av Hallidays modell, systemisk-funktionell grammatik (SFG). Jag har vid mina analyser främst utgått från Holmberg & Karlssons

(2013) *Grammatik med betydelse* (GMB) vilket är den första, och antagligen mest använda, svenska översättningen av modellen. Det ska dock nämnas att metoden i GMB är en i viss mån förenklad metod som präglats av urval. Detta då metoden hela tiden utvecklas och omfattar fler områden (Holmberg&Karlsson 2013:9; Halliday 2004). SFG är ett verktyg för att sätta en texts betydelse i fokus. Den försöker förklara vad en skribent gör och varför den gör som den gör och kan även ge tips på vad som kunnat gjorts annorlunda (2013:11f). SFG kan användas för att visa att språket är delaktigt i att spegla den bild vi har av verkligheten, och även vara delaktig i att forma den (Holmberg m.fl 2011:7). Man kan säga om själva metoden att man börjar med att titta på språket under lupp, på de lexikala och grammatiska delarna, för att sedan flytta perspektivet utåt och försöka sätta in resultatet i ett större sammanhang.

Jag har valt att analysera den *interpersonella metafunktionen* i mitt material. Det är en analysmetod som används för att visa hur språket är en resurs för att skapa en relation mellan en sändare och en mottagare. I den här studien är det alltså frågeställaren och svararen. Detta kanske kan te sig märkligt då det ju är en väldigt kort och monologisk kommunikationssituation som sker mellan frågeställare och svarare. Frågeställaren ställer *en* fråga, svararen ger *ett* svar och sedan är kommunikationssituationen över. Kan man verkligen säga att det uppstår en relation mellan dessa personer? Svaret är ja och jag tycker att det är en specifikt intressant att titta på denna typ av kommunikationssituation då den är så flyktig. Det kräver väldigt mycket av svararen att ge så goda råd som möjligt och även bedöma hur pass allvarligt problemet/åkomman är och försöka lösa detta på så bra sätt som möjligt och samtidigt vara öppen, pålitlig, professionell, inkluderande och förstående. Allt detta med en och samma text. Holmberg & Karlsson (2013:31) menar att även monologer och privata dagbokstexter är interpersonella då de också ger personen en möjlighet reagera och reflektera.

5.2.1 Interpersonell metafunktion

Den interpersonella analys jag gjort består av två delar; *språkhandlingar* och *modalitet*. Språkhandling är precis som det låter en handling som utförs med hjälp av språket. De delas in i fyra olika kategorier: *påståenden*, *uppmaningar*, *frågor* och *erbjudanden*. Dessa kategorier används för att dela in språkhandlingar utifrån om den som yttrar språkhandlingen vill ge eller efterfrågar information eller tjänster (Holmberg & Karlsson 2013:34). Rubrikerna till texterna som materialet består av finns i Bilaga 1 och texterna finns tillgängliga på http://www.umo.se/Sok/?q=*&defcs=94 (Hämtad 2016-01-05).

Tabell 2. Språkhandlingarnas interpersonella betydelse samt exempel

Språkhandling	Interpersonell betydelse	Exempel
Påstående	Givande av information	”Att förhuden är trång är ganska vanligt” (Text 6)
Erbjudande	Givande av tjänster/varor	”Här på sajten kan du få tips om vad du själv kan göra för att stärka självkänslan” (Text 13)
Fråga	Krävande av information	”Vad tänker och känner du när du tittar på tjejer?” (Text 17)
Uppmaning	Krävande av tjänster/varor	”Var inte orolig för det här” (Text 9)

En språkhandling kan ibland alltså skilja sig från en sats på så sätt att språkhandlingen är vad ett yttrande egentligen betyder. Ibland är yttranden ”förklädda” och de kallas då för *grammatiska metaforer* eller *inkongruenta*. Ta exempelvis meningen ”Kanske finns det någon bra kompis eller vuxen i din omgivning som du kan bolla dina tankar med” (Text 16). Själva satsen ter sig vara ett påstående, ett givande av information. Men i den kontext meningen befinner sig, dess *betydelse*, är det en uppmaning att försöka hitta någon att ventilera sina funderingar med. Exempelmeningen är således en inkongruent uppmaning. Hade meningen istället lytt ”Prata med en kompis eller vuxen i din omgivning” hade uppmaningen varit *kongruent*. Påståendespråkhandlingar är de som minst kräver respons från läsaren. Läsaren kan godta informationen som ges eller ifrågasätta den (Holmberg&Karlsson 2013:49). Texter som nästan uteslutande består av påståenden kan också fungera distanserande. Det är ofta texter/samtal där avsändaren inte förväntar sig någon respons från mottagaren (2013:70). Erbjudandespråkhandlingar realiserar alltid i en annan sats, de är alltså alltid inkongruenta. Erbjudanden inbjuder varken till bekräftelse eller ifrågasättande utan förväntas accepteras eller avvisas (2013:55). Uppmaningsspråkhandlingar är ofta mer knutna till nuet och förbereder läsaren på att göra något. De är ofta knutna till en situation där det förekommer maktöverläge (till exempel lärare till student eller expert till novis) eller en relation som är helt jämbördig (2013:53f). Frågespråkhandlingar gör det enkelt för en mottagare att snabbt lämna relevant respons, att svara eller avstå (2013:46).

Modalitet används för att modifiera språkhandlingar på olika sätt. Det används ofta när talare/skribent inte är eller vill verka för säker på sina påståenden eller för kraftiga i sina uppmaningar. De förekommer oftast som *modala verb* eller *interpersonella satsadverbial*. De kan sedan delas in på någon av betydelseskallorna *vanlighet*, *sannolikhet*, *förpliktelse* eller *villighet* (Holmberg & Karlsson 2013:58). Se tabellen nedan för exempel. Det ord som är understruket är det som ger språkhandlingen dess modalitet.

Tabell 3 . Modala betydelseskalar och dess grammatiska uttryck samt exempel

Betydelseskala	Exempel	Grammatiskt uttryck
Vanlighet	”[...]och det <u>kan</u> då göra ont och svida i flera dagar efteråt” (Text 11)	Modalt verb
Förpliktelse	”Använda bomullstrosor dagtid och <u>helst</u> undvika allt för tajta byxor” (Text 1)	Interpersonellt satsadverbial
Sannolikhet	”Då är risken att man uppfattas som allt för på, <u>kanske</u> till och med desperat” (Text 19)	Interpersonellt satsadverbial
Villighet	”Man väljer också själv om man <u>vill</u> bestämma sig för att man har en viss läggning” (Text 16)	Modalt verb

Dessa *modalitetsmarkörer* som de kallas kan sedan delas in i tre olika grader; låg, medelhög och hög. För att ta modala verb på betydelseskalan förpliktelse som ett exempel. Där är verben *kan* och *får* den lägsta graden modalitet, *bör* är medelhög grad och *ska*, *måste* och *behöver* är hög grad. Ett annat exempel är interpersonella satsadverbial på betydelseskalan vanlighet. Där är *ibland* och *tillfälligtvis* den lägsta graden, *ofta*, *oftast*, *vanligtvis* och *mestadels* är av medelhög grad och *alltid* är den höga graden. Det är dock av vikt att framhäva att graden av modalitet alltid vilar på en bedömning av den som analyserar texten då man alltid måste ta kontexten i beaktning när analysen görs (Holmberg&Karlsson 2013:67ff).

Modalitet på betydelseskalan vanlighet får informationen att framstå som mer eller mindre vanlig. Likt sannolikhetsmodalitet handlar det om att framställa något med mer eller mindre anspråk på giltighet. Låg och medelhög grad av vanlighet och sannolikhet öppnar för att det finns andra giltiga påståenden utan att de nödvändigtvis behöver komma i konflikt med varandra. Med sannolikhetsmodalitet kan svararen visa hur säker hen är eller vill framstå som på något som yttras. Låg grad av sannolikhet gör det svårt för frågeställaren att ifrågasätta ett påstående och gör det också enklare för svararen att fransäga sig påståendet i det fall hen haft fel (Holmberg&Karlsson 2013:60f).

Modalitet på betydelseskalan förpliktelse används för att göra mottagaren mer eller mindre förpliktigad att lyda en uppmaning. Om en handling tillskrivs hög grad av förpliktelse finns det mindre utrymme för frågeställaren att utföra en annan handling. Låg grad av förpliktelse ger istället större utrymme för alternativa handlingar (Holmberg&Karlsson 2013:63f).

Modalitet på betydelseskalan villighet kan påvisa hur villig en person är att utföra något, ofta förekommer det generellt i samband med ett erbjudande.

Jag försöker genomgående, när jag stöter på satser som inte uppenbart tillhör en kategori språkhandlingar, att se på satsen från betydelsehållet eller *ovanifrån* som Holmberg m.fl (2011:12)

benämner det hela. Det betyder till exempel att jag tolkar meningen ”Det är jättebra att du undersöker din pung och är uppmärksam på eventuella förändringar” (Text 10) som en uppmaning som realiserar i en påståendesats. Ser man bara till meningens form är det rimligtvis endast ett påstående. Men i den kontext meningen befinner sig i argumenterar jag ändå för att detta är en inkongruent uppmaning, där svararen säger till frågeställaren att det är något positivt att undersöka pungen vilket indirekt också blir en uppmaning att fortsätta göra detta.

Ett annat exempel på detta är i texternas modalitetsskalor, såsom uttrycket ”så mycket som möjligt” i meningen ”Lufta underlivet så mycket som möjligt, till exempel genom att alltid sova utan trosor” (Text 1). Jag har tolkat detta som en omskrivning av ordet ”ofta”. Jag anser alltså att ”så mycket som möjligt” och ”ofta” har en liknande innebörd i denna kontext, från betydelsehållset sett. Dels återfinns uttrycket i en kongruent uppmaningssats, och frasen innehåller modalitet av typen vanlighet, hög grad; ”alltid”. Därför kategoriserar jag uttrycket ”så mycket som möjligt” till modalitet av typen vanlighet, medelhög grad.

Ett annat exempel är uttrycket ”kan ofta” i meningen ”Svamp kan ofta gå över av sig själv” (Text 1). Istället för att se ”kan” och ”ofta” som två separata modalitetsmarkörer har jag valt att räkna dessa som en modalitetsmarkör av typen vanlighet, medelhög grad då ”kan ofta” har samma betydelse som ”brukar”.

5.3 Tematisk analys

Tematisk analys eller *innehållsanalys* används för att titta på texters betydelser. Man kategoriserar olika texter utifrån något de har gemensamt och de kan kategoriseras utifrån vilket tema de har, en tematisering. Processen innefattar att man hela tiden flyttar fokus från textens delar och helheter, man måste alltså även med denna metod se till materialet i dess kontext (Graneheim&Lundman 2003). I denna studie har jag valt att tematisera de uppmaningsspråkhandlingar som har modalitet av de högre graderna på betydelseskalan förpliktelse samt villighet. Jag har sammanställt dessa språkhandlingar utifrån vad det är för uppmaning till handling som svararen vill förmedla till frågeställaren. Och om en sådan språkhandling har förpliktelse av hög grad är det ju, som tidigare nämnts, svårt för frågeställaren att utföra en annan handling. Som jag tidigare nämnt förekommer ju dock villighetsmodalitet oftast i erbjudandespråkhandlingar. Jag vill dock se om svararen på något sätt skapar en verklighet gentemot frågeställaren där hen uppmanas att vilja någonting eller på andra sätt får villighet att framstå som något som ska/inte ska göras.

6. Tidigare forskning

Här har jag samlat tidigare forskning som på olika sätt berör mitt ämne. Detta avsnitt är viktigt för att kunna förstå de kommande analysdiskussionerna. Det finns dock inget överflöd av forskning om ungdomar och sexualitet, antagligen eftersom ämnet historiskt varit tabubelagt. De flesta studier är dock utförda i, eller baseras på material ifrån, Sverige. Detta gör alltså att de kan knytas till min diskursanalys som ju utgår från de svenska (västerländska) normerna kring sex och kropp.

För killar är ”en partner” den tredje vanligaste personen att fråga om preventivmedel och sexuellt överförbara sjukdomar medan det inte alls är lika vanligt bland tjejer att göra detsamma (Folkhälsomyndigheten 2014:55). Killar testar sig också mer sällan för könssjukdomar (RFSU 2011). En studie visar att tjejer tar det främsta ansvaret att testa, och skydda sig, mot könssjukdomar (Christianson m.fl 2007) och graviditet (Sandström 2001). Överlag besöker killar ungdomsmottagningen mycket mer sällan än tjejer (RFSU 2012). Detta kan resultera i att det oftare är tjejer i heterosexuella relationer som får ta ansvaret för den sexuella hälsan. Och det finns indikationer på att ungdomsmottagningens personals bemötande kan vara en faktor till varför killar drar sig för att besöka ungdomsmottagningen (Gisby 2013). En studie visar att tjejer ibland utmålas som offer och killar som förövare när det kommer till kontakt med ungdomsmottagningen (Fält 2007:8).

Tjejer har sin första onaniupplevelse och sin första orgasm senare än killar. Men de förlorar oskulden tidigare än vad killar gör (Fält 2007). Detta kan dels ha att göra med att det historiskt varit tabubelagt för kvinnor att njuta av sex och kvinnor som njutit av sina kroppar har kallats allt från nymfomaner till hysterikor (Groneman 1994) och det finns även indikationer på att kvinnor i modern tid kan åbeläggas med skam för sin sexualitet (Bergström&Foxhåfe 2001:13f; Tolman 2002). Historiskt har kvinnor blivit ”upplärda” av män i sin sexualitet (Fält 2007:10). Män anses ha en lust som är svår att kontrollera och kvinnans lust kan bara väckas med hjälp av en man (Gavey 2005:172).

Det finns också en uppfattning om att personer med fitta ska blöda och känna smärta första gången de har omslutande samlag. Det hänger till viss del ihop med myten om att det finns en hinna där slidkransen sitter som ska ”spricka” vid det första samlaget. I själva verket beror detta ofta på att personen inte är tillräckligt upphetsad och våt (Folkhälsan 2009). Att ha sex fast det gör ont kan på sikt leda till sjukdomen vestibulit även om man idag fortfarande vet mycket lite om sjukdomen (Sjöberg 2012). Generellt är snippan/fittan⁹ det mer tabubelagda könsorganet än snoppen/kuken även om detta verkar vara under förändring (Milles 2006; 2009).

⁹ Jag använder båda benämningar då snippa är ett ord som används för barns vulvor och fitta är ett ord som används för vuxna personers vulvor. I och med att UMO.se vänder sig till personer i åldrarna 13-25 så handlar det om både barns och vuxnas könsorgan.

Precis som allt annat i samhället har genus betydelse för hur du bemöts inom vården. Kvinnor uppsöker vården oftare än män (Socialstyrelsen 2004) men får generellt sämre vård. Detta kan sammankopplas med att mannen historiskt varit normen och att sjukvården utformats efter en normativt manlig kropp (Smirthwaite 2007). Män drar sig oftare från att be om vård och rådgivning jämfört med kvinnor som snarare förväntas be om hjälp (P4 Göteborg 2015). Att be om hjälp är ofta kopplat till en typ av skam som går stick i stäv med maskulinitetsnormen (Hansson 2010). Det uppstår således problematik när kvinnan i en heterosexuell relation ska utgå från en passiv sexuell roll men ändå förväntas ta det aktiva ansvaret för den sexuella hälsan, både för sig själv och sin partner (Forsberg 2007). Därför är det viktigt att undersöka om dessa normer på något sätt reproduceras i de svar som ges i frågelådan Fråga UMO.

7. Resultat och analys

I det här kapitlet presenteras resultatet av min analys. Först redogör jag för de könande benämningar som jag funnit i materialet tillsammans med en medföljande diskussion. Jag har sedan sammanställt resultatet av mina SFG-analyser i tabeller för att lättare kunna jämföra mellan kategorierna. Efter varje delresultat följer en kortare diskussion om vad resultatet påvisar. I slutet av SFG-resultatkapitlet följer en längre sammanfattning. Dessa resultatdiskussioner kommer mer specifikt att fokusera på uppmaningsspråkhandlingar samt modalitet på betydelseskalan förpliktelse och villighet av de högre graderna. Detta för att dessa typer av grammatik är mer relevanta för att kunna besvara min frågeställning. Jag kommer nämligen kunna se om svararen framställer det som att frågeställaren är förpliktigad att göra något samt hur frågeställarens villighet att göra något framställs. Jag kommer även att jämföra om uppmaningarna och graden av förpliktigande och villighet skiljer sig beroende på vilket kön frågeställaren antas ha. Jag kommer sedan göra en tematisk analys av de språkhandlingar som har dessa typer av språkhandlingar samt modalitet för att se om det är några specifika ämnen som avhandlas när svararen ställer krav på frågeställaren att utföra något eller trycker på frågeställarens vilja att göra något. Rubrikerna till samtliga texter som använts för analys återfinns i Bilaga 1.

Samtliga frågor i mitt material som ställts om snippor/fittor har besvarats av barnmorskor och fem av frågorna om snoppar/kukar har besvarats av sjuksköterska samt en av en barnmorska. Detta var inte något jag tog hänsyn när jag valde mitt material utan något som uppdagades under analysen. I svaren om frågor om sexdebut/sexualitet har frågorna ställas av/om tjejer i två fall besvarats av en barnmorska, i ett fall av en skolkurator och i ett fall av en sjuksköterska. Frågorna ställas av/om killar besvaras i fyra fall av en sjuksköterska och i ett fall av en skolkurator. Alltså

besvaras frågor om/av personer som är eller läses som tjejer oftast av barnmorskor medan frågor om/av personer som är eller läses som killar oftast besvaras av sjuksköterskor. Barnmorskor är i grunden utbildade till sjuksköterskor men har en vidareutbildning med fokus på bland annat mödrahälsovård och gynekologi (Barnmorskeförbundet 2015).

7.1 Könande benämningar

Något av det första som uppdagades under materialinsamling var att frågorna och svaren om underliv kategoriseras in under antingen Tjejers underliv eller Killars underliv. Den som ställer en fråga om en snippa/fitta kategoriseras under Tjejers underliv och den som ställer en fråga om en snopp/kuk kategoriseras under Killars underliv. I de tolv texter där frågor ställts om underlivet, TU (Tjejers underliv) samt KU (Killars underliv), som jag valt att analysera så nämner aldrig frågeställaren sitt eget kön. Det kan alltså förekomma att en person med en viss uppsättning genitalier får ett svar skickat till sig där frågaren kategoriseras som att hen har ett visst kön, även om personen ifråga inte identifierar sig med detta. Vidare förekommer det även könande benämningar i några av svaren. Dessa presenteras nedan. Den könande benämningen är fetstilad i citatet.

- Text 5 – Delkategori TU
 - ”Vi får många frågor från **tjejer** som undrar om de kan vara för trånga [...]”
 - ”När en **tjej** är upphetsad så blir underlivet vått och svullet [...]”
 - ”Om **killen** inte kommer in i slidan med sin penis [...]”
- Text 7 – Delkategori TU
 - ”Hos en del **tjejer** sitter någon flik fast i båda ändarna [...]”
- Text 8 – Delkategori KU
 - ”Det som hos ett **flickfoster** ska bli yttre blygdläppar”
 - “[...] och det som hos ett **pojkfoster** istället växer ihop och bildar pungen och penisen.”

I Text 12 finns också en frågeställare som klagar på smärta i analen efter att ha använt en sexleksak. Det finns således inget könsorgan som knyts till personen. Denna person kategoriseras trots detta in under Killars underliv av UMO.se. Detta hör antagligen ihop med normen om att analsex är en typ av sex som är reserverat för, och uppskattas främst av, (homosexuella) män (Robinson 2005:136). Och visserligen är omslutande analsamlag ett sätt att stimulera den så kallade p-punkten för personer med kuk och det finns studier som visar att det inte är så stora skillnader mellan hur ofta

män och kvinnor har analsex (RFSU 2010). Men det kan också vara ett kategoriserande som förstärker tabut gällande att tjejer kan gilla att ha analsex. En mindre studie, visserligen gammal och utförd i USA, visade till exempel att kvinnor hellre berättade att de gjort abort än att de haft analsex (Smith, Adler & Tschann 1999). Men hade frågan i Text 12 istället kategoriserats som ”Sex” eller ”Onani” hade könandet av frågeställaren kunnat undvikas och normen att bara (homosexuella) män ska gilla analsex hade kunnat undvikas.

Med tanke på materialets storlek är det ändå förhållandevis få, sex stycken, könande benämningar som förekommer. Detta går i linje med att UMO.se och ungdomsmottagningar och personer som arbetar med sexfrågor på olika sätt generellt brukar ha inkludering som en viktig utgångspunkt. Sedan är även normen kring vilket kön en person med en viss uppsättning genitalier bör ha oerhört djupt rotat i de flesta samhällen och kulturer idag. I Sverige är det till exempel år 2016 inte möjligt att ha ett annat juridiskt kön än kvinna eller man medan man i ett antal länder infört ”ett tredje kön” (Knight 2015). UMO.se förklarar själva varför de valt att ha de könande benämningarna på genitalierna (se Bilaga 5) med att de vill att så många personer som möjligt ska kunna ta till sig av informationen och att en tjej och kille inte nödvändigtvis inte behöver ha en ”biologisk tjejkropp” eller ”biologisk killkropp”. Till viss del anser jag dock att det inte överensstämmer med UMO.se:s normkritiska perspektiv. Jag har förståelse för varför man använder benämningen. Dels på grund av den starka normen som råder och även för att den ska vända sig till en större allmänhet och till personer i yngre åldrar som kanske aldrig kommit i kontakt med begreppet trans¹⁰ eller kunnat utmana tanken om tvåkönsnorm och ”biologiskt” kön. Jag anser dock att detta hade kunnat undvikas om man exempelvis benämnt rubrikerna som ”Snippor” och ”Snoppar” istället. Då inkluderas även personer utanför normen och man bidrar även till att försöka motverka det tabu som finns kring att benämna könsorgan, speciellt snippan/fittan. Det underlättas inte heller av att prata om ”biologiska tjejkroppar” och ”biologiska killkroppar” om UMO.se vill ha ett inkluderande och normkritiskt språk, vilket också hade kunnat undvikas om man istället döpt rubrikerna efter namn på könsorgan utan att blanda in specifika kön. Nu blir det snarare ett bekräftande av en norm. Det är också intressant att se hur man könar foster. Detta bekräftar teorin om att små barn pådyvlas en könsidentitet redan från födseln, men uppenbarligen även innan de ens är födda.

10 Trans betyder ungefär ”överskrida” på latin. Kortfattat är en transperson någon vars juridiska kön, upplevda könsidentitet, sociala kön (genus) samt det kön som gavs personen vid födseln inte stämmer överens. Det kan exempelvis handla om att man är transsexuell, att man har flera olika könsidentiteter, att ens könsidentitet förändras eller att man inte har något kön alls.

7.2 Interpersonellt analysresultat

I delkategorin TU (Tjejjers underliv) finns det 85 språkhandlingar och i delkategorin KU (Killars underliv) finns det 58 språkhandlingar. Således finns det 143 språkhandlingar i mitt material som kommer från svar på frågor om underlivet. I delkategorin TS (Tjejs sexfråga) finns det 40 språkhandlingar och i delkategorin KS (Killers sexfråga) finns det 69 språkhandlingar. Således finns det 109 språkhandlingar som kommer från svar på frågor om sexpraktik/sexualitet. I kategorierna med sexfrågor har KS en fråga mer än TS och svaren till killar om sexpraktik/sexualitet (KS) är även längre än de till tjejer (TS). Kanske gör denna snedfördelning att mitt resultat blir mindre tillförlitligt. Dock presenteras resultatet i en sammanslagning av TU+TS (125 språkhandlingar fördelat på 10 texter) samt KU+KS (127 språkhandlingar fördelat på 11 texter) och då är antalet språkhandlingar nästan detsamma, dock är svaren i KU+KS fortfarande längre. Det kan dock finnas en poäng i detta då det oftare är killar som använder dessa forum för att ställa frågor samt att fler frågor från killar finns publicerade bland de redan publicerade frågorna, åtminstone vad gäller underlivsfrågor varpå det mycket väl kan se likadant ut även i frågorna om sex. Det var även svårt att hitta ”motsvarigheter” där båda kön hade samma typ av fundering eller problem. Vissa frågor innefattar nämligen alla olika kön och genitalier, till exempel ”Hur vet man att man är asexuell?” (Text 15) och ”Hur vet man att man är bisexuell?” (Text 16). Därför anser jag att jag i största möjliga mån försökt få en tillförlitlig representation av svaren i Fråga UMO. Att antalet språkhandlingar uppgår till det närmaste exakt samma antal är inte något jag tänkte på vid insamlandet av materialet utan är så att säga en lyckosam slump. Under analysen fanns det även två texter där frågeställarens kön var okänt men dessa finns inte presenterade i resultatet då det inte kändes forskningsmässigt tillförlitligt att dra slutsatser med endast två texter.

Jag vill förtydliga betydelsen av delkategorierna TS och KS då de innehåller svar ”om/av” tjejer och killar. Detta är dels svar där frågeställaren själv uttryckligen skriver vilket kön hen har men också frågor som exempelvis ”När får man orgasm som tjej?” (Text 14). Här har frågeställaren inte skrivit ut sitt eget kön men frågan handlar uttryckligen om tjejjers orgasm. Totalt består hela materialet av 3754 ord och 252 språkhandlingar. För att mer utförligt se hur språkhandlingar och modalitet är fördelade per delkategori, se Bilaga 2.

Under själva analystillfället har jag skiljt på kongruenta och inkongruenta satser. Jag har dels analyserat satsen och sedan vilken språkhandling som realiseras i den. Jag har dock valt att inte redogöra för hur fördelningen ser ut mellan kongruenta och inkongruenta satser. Dels har det inte visat sig relevant i att tillföra något till min analys. Dessutom är det yttrandes betydelse jag vill åt för att därmed kunna svara på vad det är för relation som skapas mellan svararen och frågeställaren. Jag kommer därför endast att redovisa textens språkhandlingar. Jag vill dock nämna att merparten

av uppmaningarna som finns i materialet är inkongruenta, något som är vanligt förekommande när de kommunicerande parterna är obekanta eller avsändaren, i det här fallet svararen, inte vill framstå som påträngande (Yassin:2011:120). Avslutningsvis vill jag nämna att det totala resultatet i en del av kolumnerna ibland uppgår till 99% eller 101%. Detta för att jag valt att avrunda procentsatserna till närmaste halvtal.

7.2.1 Språkhandlingar

Tabell 4. Procentuell fördelning av språkhandlingar

	<u>TU+TS</u>	<u>KU+KS</u>
Påståenden	71%	73%
Uppmaningar	28%	25%
Frågor	2%	0%
Erbjudanden	0%	3%

Resultatet visar att materialet till stor del är uppbyggt av samma typ av språkhandlingar. Att påstående är den vanligast förekommande språkhandlingen är inte oväntat då det är vanligt i skriven text (Holmberg 2011:102). Svar till/om tjejer (TU+TS) har dock en större andel uppmaningar än KU+KS. Högst andel uppmaningar har texterna i delkategorin TU (33%). Det är bara delkategori KS som har erbjudandespråkhandlingar och det är bara delkategori TS som har frågespråkhandlingar i sina svar. Frågorna är intressanta att se till då dessa ju inte kan besvaras av den som läser svaret. Erbjudandena är också intressanta att se till då de ju inte är krävande på samma sätt som uppmaningar. Vad gäller svaren om underliv (TU+KU) består de till 31% av uppmaningsspråkhandlingar och motsvarande siffra i svaren om sexpraktik/sexualitet (TS+KS) är 23%. Slutsatsen är alltså att om frågeställaren är/läses som tjej och/eller ställer frågor om tjejs underliv eller sexpraktik/sexualitet så får hen oftare en uppmaning än om frågan är från/om en kille. Hen får också i större utsträckning en fråga medan den som läses som kille oftare får ett erbjudande. En person som ställer frågor om snippor/fittor (TU) får i allra störst utsträckning en uppmaning i sitt svar. Och en fråga om underlivet får generellt oftare en uppmaning än en fråga om sexpraktik/sexualitet.

Det känns rimligt att personer oftare uppmanas att göra något när de har problem/funderingar rörande genitalier än sex. Att ha problem med den egna kroppen torde ses som mer alarmerande än sex som ju kan ses som något mer nöjesamt. Det är dock något förvånande att frågor om snippor/fittor har högst andel uppmaningar. Hypotetiskt skulle detta kunna gå i linje med

den forskning som visat att tjejer oftare än killar uppmanas att ta kontakt med och samtala med ungdomsmottagning och annan vård. Dock har delkategorin när killar ställer frågor om sex (KS) erbjudandespråkhandlingar, vilket ju är ett ”vänligare” sätt att uppmana någon till något. Personen kan välja att neka eller godta erbjudandet medan uppmaningen ju är mer fordrande.

7.2.2 Modalitet

Tabell 5. Procentuell fördelning av modalitet per antal språkhandlingar

	<u>TU+TS</u>	<u>KU+KS</u>
Totalt antal modalitetsmarkörer per antal språkhandlingar	79%	81%
Modala verb per antal språkhandlingar	49%	59%
Interpersonella satsadverbial per antal språkhandlingar	30%	22%

Modalitetsmarkörer är nästan lika vanligt i svar till tjejer som till killar. Det är heller knappt någon skillnad om man jämför TU med KU och TS med KS. Dock är det vanligare att en fråga som rör sexpraktik och sexualitet har modalitetsmarkörer. Det betyder att svararen vid frågor om sex inte framstår som helt och hållet säker i sitt påstående eller som kraftfull i sin uppmaning. Det finns alltså större utrymme för gråzoner när frågan handlar om sexpraktik och sexualitet. Dock skulle detta kunna förstås med att genitalier ju fungerar rätt likadant hos alla personer medan sexpraktik och sexualitet kan ha väldigt stora variationer beroende på individ.

7.2.3 Modalitetsgrader

Tabell 6. Modalitetsgrader

	<u>TU+TS</u>	<u>KU+KS</u>
Låg grad	61%	64%
Medelhög grad	24%	18%
Hög grad	16%	18%

Den höga graden av modalitet återfinns oftast i kategorin KU+KS och den medelhöga graden oftast i kategorin TU+TS. De högre graderna av modalitet (medelhög+hög) återfinns i 39,5% av TU+TS:s språkhandlingar och i 35,50% av KU+KS:s språkhandlingar. Den höga modalitetsgraden

förekommer oftast i delkategorin om snippor/fittor (TU) (25%) och mest sällan i delkategorin med svar på tjejs frågor om sex TS (6%). Den medelhöga modalitetsgraden är vanligast i delkategorin TS (31,5%) och ovanligast i delkategorin KU (9%). Överlag är modalitetsgraden av de högre graderna vanligare i frågor om underlivet (37%) än i frågor om sexpraktik/sexualitet (33%).

7.2.4 Modala betydelseskalar

Tabell 7. Modala betydelseskalar

	TU+TS	KU+KS
Vanlighet	48%	42%
Förpliktelse	27%	28%
Sannolikhet	17%	26%
Villighet	9%	5%

Den mest förekommande betydelseskalan i materialet är vanlighet. Detta är inte förvånande sett till den kontext texterna existerar i. Just vid rådgivning från exempelvis sjukvårdsupplysning, eller som i det här fallet i en frågelåda, vill inte avsändaren inskränka på en läkares frihet att göra en annan bedömning av situationen/åkomman (Holmberg&Karlsson 2013:63). Det ter sig även logiskt i och med situationskontexten där varken svararen eller frågeställaren kan ställa några följdfrågor eller vidareutveckla sitt problem eller resonemang. Detta torde också vara varför 16 av 21 texter innehåller någon form av tips eller uppmaning från svararen att uppsöka en ungdomsmottagning, vårdcentral eller läkare om besvären och/eller funderingarna består eller förvärras. Svararen kan göra sitt bästa för att bekräfta, lugna och försöka avfärda eventuell oro men faktum kvarstår att åkommor och eventuell ångest kan komma att bli större för frågeställaren och det är då antagligen viktigt för svararen att framhäva att frågeställaren inte bör ”nöja sig” med att ha tagit kontakt med Fråga UMO utan därtill även borde söka vidare hjälp eller stöd.

Det som går att utläsa av tabellen är att det är något vanligare med förpliktelsemodalitet i kategorin KU+KS än i kategorin TU+TS. Det är dock en stor skillnad om man ser till vilken typ av fråga som ställts. 36% av modalitetsmarkörerna i svaren på underlivsfrågor (TU+KU) är på betydelseskalan förpliktelse och samma siffra bland svaren på sexfrågorna (TS+KS) är 20,5%. Detta ter sig alltså, likt uppmaningarna, så att frågeställarna blir mer förpliktigade i frågor om sina underliv än i frågor om sex vilket ju kan vara logiskt av samma anledning. Förpliktelsemodalitet är vanligast i delkategori KU (39,5%) och ovanligast i delkategori KS (16,5%). Förpliktelsemodaliteten är ofta kopplad till olika typer av råd till frågeställaren. Exempelvis

”[...]helst undvika allt för tajta byxor.” (Text 1) och ”[m]an behöver kunna få ner förhuden över hela ollonet” (Text 6).

Modalitet av typen 'Villighet' är den ovanligaste inom samtliga kategorier och delkategorier och är vanligare vid svar om sexpraktik/sexualitet (9%) än vid svar om underlivet (5%). Ovanligast är det i delkategori TU (3%) och vanligast (14,5%) i delkategori TS. Om man jämför delkategori TS och KS med varandra är det omkring fyra gånger vanligare att en fråga ställd om/av en tjej får modalitet av typen villighet i sitt svar än om frågan är ställd av/om en kille. Det kan finnas en korrelation mellan den relativt höga förekomsten av modalitet på betydelseskalan villighet i tjejers sexfrågor och den låga förekomsten av förpliktelsemodalitet i killars sexfrågor. Detta i och med indikationer på att killar ses som förövare och tjejer ses som offer; tjejer ska komma ihåg att de ska *vilja* ha sex och killar ska veta att de inte är förpliktigade till något när det kommer till sex. Det kan dock finnas en mening med detta. Det är inte ovanligt att tjejer har sex fast de egentligen inte känner för det (Gavey 2005) och ett problem med den våldtäktskultur som finns i samhället är att killar ibland inte uppfattat att de faktiskt begått en våldtäkt eftersom de inte uppfattat var gränsen gått (Wennstam 2005) och att det finns en diskurs i samhället som menar att tjejer måste uttrycka ett starkt nej för att ett övergrepp ska räknas som våldtäkt (Kitzinger & Frith 1999). Detta skulle kunna förklara varför fördelningen av modala betydelseskalar ser ut som den gör.

7.2.5 Vanligaste modalitetsmarkör

Den vanligaste typen av modalitetsmarkör bland samtliga kategorier är 'Vanlighet, låg grad' vilket inte är särskilt förvånande. Det torde vara viktigt för svararen att ”gardera” sig när de ger råd till frågeställaren i och med att de aldrig säkert kan ställa en diagnos/helt lösa problemet. Som jag nämnt tidigare gör modalitet på betydelseskalan vanlighet, låg grad det svårt för frågeställaren att ifrågasätta påståenden men enklare för svararen att fränsäga sig påståendet om det visar sig vara fel. Något som är intressant att kika på är att förpliktelsemodalitet av den högsta graden förekommer till 14% i svar om underlivet (TU+KU) och i snitt i 3% i svar om sexpraktik/sexualitet (men aldrig i svaren i delkategorin TS). Inte heller förpliktelsemodalitet av den medelhöga graden är särskilt vanligt i svar om sexpraktik/sexualitet. Det förmedlas alltså aldrig ett starkt förpliktigande gentemot de tjejer som har frågor om sexpraktik/sexualitet, och nästan aldrig (1,5%) när killar har frågor om detsamma. Men när killar och tjejer har frågor om sina underliv är förpliktigandet mycket högre

Som jag beskrev tidigare är villighetsmodalitet vanligt i delkategorin med sexfrågor ställda av tjejer (TS) och här går det även att se att det är den medelhöga graden av villighetsmodalitet som är den vanligaste (11,5%). Samma siffra i delkategorin KS är 5%. Man skulle alltså kunna säga att

vilja och sex är något som är viktigt för tjejer att tänka på när det kommer till sex, men inte på ett förpliktigande sätt. Det är fortfarande indikerat att det är viktigt att göra något när man har problem/funderingar om sitt underliv och att det finns ett visst mått av förpliktigande att göra detta.

7.2.6 Sammanfattande interpersonellt analysresultat

Här följer en sammanfattning av de resultatdiskussioner som finns i avsnittet ovan. Jag har summerat vad som är det mest utmärkande för respektive kategori samt delkategori och även sett om något är utmärkande för frågor om underlivet respektive sexpraktik/sexualitet. I kommande avsnitt följer sedan en tematisk analys av de mest utmärkande språkhandlingarna som jag anser vara relevanta för min analys.

- Kategori TU+TS

Kategorin med svar på frågor från personer som är eller läses som tjejer har en högre andel uppmaningar (28%) än dito killar (24,5%). Kategorin har en högre andel modalitetsgrader av medelhög grad (24%) än KU+KS (18%). TU+TS har även den högsta andelen högre (medelhög+hög) modalitetsgrad (39,5%) jämfört med KU+KS (35,5%). Detta skulle kunna kopplas till det faktum att det är tjejer som tar det största ansvaret för den sexuella hälsan i en heterorelation, att det är tjejer som oftare än killar uppmanas att göra något när de har frågor om främst sina genitalier men också om sexpraktik och sexualitet.

- Kategori KU+KS

Kategorin med svar på frågor från personer som är eller läses som killar har en högre andel modalitetsmarkörer (81%) än tjejers dito (79%). KU+KS har högst andel hög modalitetsgrad (17,5%) jämfört med TU+TS (15,5%). Kategorin har även en större andel förpliktelse (28%) än TU+TS (26,5%). Att KU+KS har något större andel modalitetsmarkör antyder att deras svar oftare har en ton som är ”varken är ja eller nej”. Det bildas alltså en lite större gråzon i deras svar med vad som är säkert (påstående) och hur kraftfullt de uppmanas att göra något (uppmaningar). De något högre modalitetsgraderna och något högre graderna av förpliktelse gör också att kategorin KU+KS får svårt att neka de påstående och uppmaningar som svararen ger. Detta skulle kunna kopplas samman med att svararen är medveten om att en kille generellt kanske har svårare att be om hjälp och att prata om kropp och sex. Om det nu är så att svararen inte ser det som troligt att en kille ska söka vidare vård eller stöd så kan det vara en idé att åtminstone få det att framstå som att de råd som ges i Fråga UMO blir något svårare att ifrågasätta.

- Delkategori TU

Delkategorin där personer ställer frågor om snippor/fittor har högst andel

uppmaningsspråkhandlingar samt högst andel höga modalitetsgrader. TU har även lägst andel villighetsmodalitet.

- Delkategori KU

Delkategorin där personer ställer frågor om snoppar/kukar har lägst andel modalitetsmarkörer och lägst andel medelhög modalitetsgrad. Delkategori KU har även högst andel förpliktelsemodalitet.

- Delkategori TS

Delkategorin med svar på frågor om sexpraktik/sexualitet från personer som är/läses som tjejer är den enda delkategorin med frågespråkhandlingar. Delkategorin har lägst andel hög modalitetsgrad men har högst andel medelhög modalitetsgrad. Det är fyra gånger vanligare med modalitet på skalan villighet i TS än i KS. TS har även högst andel villighetsmodalitet av medelhög grad, 11,5% jämfört med SK:s 5%. TS har även ingen förpliktelsemodalitet av hög grad. Vikten av att vilja är alltså något som oftare förmedlas till tjejer. I och med att det även förekommer frågespråkhandlingar, något som inte används i svar till killar, kanske det är ett sätt att få tjejen att vara inkännande och lyssna på sina egna känslor. I och med att frågeställaren inte kan besvara frågan blir det istället en fråga hen får ställa sig själv och reflektera kring i sin egen tankevärld.

- Delkategori KS

Delkategorin med svar på frågor om sexpraktik/sexualitet från personer som är/läses som killar är den enda delkategorin med erbjudandespråkhandlingar. KS har även högst andel modalitetsmarkörer och minst andel förpliktelsemodalitet. Det skulle kunna vara så att endast killar har erbjudandespråkhandlingar i sina svar för att de ska känna sig mer inbjudna. Erbjudandena förekommer alltid när svararen ger frågeställaren tips på telefonlinjer, ungdomsmottagningar eller annan form av vidare hjälp och stöd. Kanske är detta ett sätt att inte pressa killar och istället framföra en verklighet att de inte måste utföra detta, men att de är välkomna att godta detta erbjudande.

- Svar på frågor om underlivet

De svar som formulerats på frågor om underlivet (TU+KU) har en högre andel uppmaningar (31%) än dito om sexpraktik/sexualitet (23%). Kategorin har också högst andel högre grad av modalitet (37%) jämfört med sexfrågornas 33%. TU+KU har även den högsta andelen förpliktelsemodalitet (36% jämfört med 20,5%) och innehåller en långt högre andel förpliktelsemodalitet av högsta grad (14%) jämfört med sexfrågorna (3%). Här finns således den största skillnaden om man ser till jämförandet av kategorier. Den största skillnaden i hur man pratar till ungdomar är alltså inte mellan könen utan vilken typ av fråga personen ställer. Förpliktigandet gentemot frågeställaren är på alla sätt högre när det kommer till de egna genitalierna än ens sexuella preferenser och praktiserande. I

och med att svararen inte kan veta frågeställarens ålder eller livssituation kanske det känns svårare att ge tips och råd på frågor om exempelvis sexuella praktiker. Det är antagligen också en produkt av att försöka framställa sex som något som ska göras av vilja, inte av plikt.

- Svar på frågor om sexpraktik/sexualitet

Svaren på frågor om sexpraktik/sexualitet har fler modalitetsmarkörer (89%) än de om underlivet (75%). Detta hänger ihop med tidigare resultatdiskussioner; att sex och sexualitet är något som kan variera väldigt från person till person. Det är även ett forskningsområde som inte är lika vetenskapligt säkerställt om man jämför med hur våra genitalier ser ut och fungerar. De har även en högre andel villighetsmodalitet (9% jämfört med TU+KU:s 5%). Detta hänger också ihop med tidigare diskussioner om att sex ska vara något som ska vara förknippat med vilja, det ska inte vara ett förpliktigande.

7.3 Tematisk analys av uppmaningar med högre grad av förpliktelse och villighet

I denna del av analysen har jag valt att titta närmare på när förpliktelsemodalitet och villighetsmodalitet av de högre graderna (medelhög samt hög) används av svararen när frågaren uppmanas att göra något. Jag har läst igenom samtliga texter med dessa typer av modalitet och försökt svara på om det är rörande några specifika ämnen eller uppmaningar som modalitet på betydelseskalan förpliktelse och villighet används och om dessa skiljer sig åt mellan de olika kategorierna. Jag gör detta för att se om någon kategori och/eller kön i större grad presenteras med en bild av verkligheten att hen är förpliktigad att göra/inte göra något, och i så fall vad, eller om hens vilja att göra/inte göra något är accentuerad.

7.3.1 Teman i uppmaningsspråkhandlingar med högre grad av förpliktelsemodalitet

Kategori TU+TS

I delkategorin TU förekommer hög grad av förpliktelsemodalitet i 82% av fallen (9 av 11 texter) i en uppmaningsspråkhandling. Detta betyder alltså att frågor om snippor/fittor som får ett svar där frågeställaren förmedlas en känsla av att vara förpliktigad också ofta kombineras med en uppmaning. Detta betyder att när frågeställaren blir kommunicerad en hög grad av förpliktelse av svararen, så blir det en stark uppmaning att också utföra detta; det är frågeställarens plikt att utföra något. Ämnena som berörs vid denna typ av modalitet i uppmaningsspråkhandlingar i delkategorin

TU är följande:

- Råd om att sex ska vara skönt och ska avbrytas om det gör ont
- Råd om att söka/inte söka vård
- Råd för att förhindra uppkomst av svampinfektion
- Råd för att kunna genomföra vaginalsamlag

I delkategorin TS förekommer hög grad av förpliktelsemodalitet i 100% av fallen (1/1) i en uppmaningsspråkhandling. Ämnet som berörs är följande:

- Vikten av att ha information om kroppskorrigerings innan en sådan genomförs

Kategori KU+KS

I delkategorin KU förekommer förpliktelsemodalitet av högre grad i 50% av fallen (3/6) i en uppmaningsspråkhandling. Detta betyder alltså att det är ovanligare att svaret på en fråga om en snopp/kuk som innehåller en hög grad av förpliktelse också kombineras med att frågaren uppmanas att göra något. Man kan alltså säga att uppmaningarna generellt är ”svagare” och inte framstår som en plikt på samma sätt som frågor om snippor/fittor.. Ämnena som berörs är följande:

- Råd om att inte skämmas för sin åkomma
- Råd om intimhygien för att förhindra klåda
- Råd för att kunna genomföra analsamlag

I delkategorin KS förekommer förpliktelsemodalitet av högre grad i 100% av fallen (2/2) i en uppmaningsspråkhandling. Ämnen som berörs är följande:

- Vikten av att slappna av för att kunna genomföra samlag/få utlösning

7.3.2 Diskussion om förpliktelsemodalitet av högre grad

Till stor del är ämnena som framställs som förpliktigande för tjejer respektive killar väldigt liknande. Båda kategorier har svar med råd för att kunna genomföra omslutande samlag samt intimhygien för att minska klåda/svamp. TU+TS har dock uppmaningar med stark förpliktelse att söka vidare vård/stöd, något som personer som är eller läses som killar inte får. Deras grad av förpliktigande är också lägre än tjejers. Detta skulle ju i sådana fall kunna vara en reproduktion av, och även anledning till, att killar inte väljer att besöka ungdomsmottagningen i samma utsträckning som tjejer. Dock är det bara killar som får ett starkt förpliktigat råd om att de inte ska skämmas för sin åkomma.

Vid rådet om samlag fokuseras det mer på killars förmåga att kunna slappna av och få

utlösning medan det för tjejer fokuseras mer på att sex ska vara skönt och inte ska genomföras om man känner smärta. Detta är också intressant då det finns en uppfattning om att åtminstone skolans sexualundervisning oftare sätter killars njutning i fokus medan tjejer oftare sammankopplas med graviditet och menstruation. Här sker en liknande sak, killar förpliktigas att *vilja* genomföra samlag och få utlösning. Detta kan kopplas samman med den outtömliga lust som normen säger att killar ska ha, men också att deras sexuella möten handlar om att njuta. För tjejer är fokus snarare att sex faktiskt ska vara skönt och inte göra ont och fokuserar inte på att få utlösning och/eller orgasm. Jag förstår dock vikten av att uttrycka stark förpliktelse i och med detta då ju tidigare forskning visat att tjejer inte sällan har sex fastän det gör ont och att detta kan leda till komplikationer.

7.3.3 Teman i uppmaningsspråkhandlingar med högre grad av villighetsmodalitet

Kategori TU+TS

I delkategorin TU förekommer ingen villighetsmodalitet. I delkategorin TS förekommer villighetsmodalitet av hög grad i 33,5% av fallen (1/3) i en uppmaningsspråkhandling. Ämnet som berörs är följande:

- Vikten av att ha information om könskorrigering innan en sådan genomförs

Kategori KU+KS

I delkategorin KU förekommer villighetsmodalitet av den högre graden i 100% av fallen (1/1) i en uppmaningsspråkhandling. Ämnet som berörs är följande:

- Frågeställaren behöver inte berätta att hen använt en sexleksak i analen

I delkategorin KS förekommer villighetsmodalitet av den högre graden i 50% av fallen (1 /2) i en uppmaningsspråkhandling. Ämnet som berörs är följande:

- Frågeställaren bestämmer själv sin sexuella läggning

7.3.4 Diskussion om villighetsmodalitet av högre grad

Det finns inget som tyder på att varken tjejer eller killar uppmanas att vilja något när det kommer till sexpraktik. Det handlar snarare om sexuell läggning och könskorrigering, att det är något som är viktigt att vilja/välja själv. Den enda uppmaningen med hög grad av villighet vid frågor om underlivet handlar om att inte behöva berätta för vårdpersonal att hen använt en sexleksak i analen. Detta är intressant då detta inte är något som frågeställaren specifikt oroar sig över i sin fråga utan något som svararen själv tar upp. Det framställs alltså som något som skulle kunna vara skamset

och därför inte behöver nämnas. Nu vet vi ju inte kön på personen som ställt frågan men det skulle ändå kunna kopplas till den skam som kvinnor känner inför att ha haft analsex. Det är också en sexpraktik som sällan förknippas med normen; en heterosexuell cisman, och detta är antagligen en bidragande faktor till varför det anses som något skamligt men Fråga UMO:s formulering i just den här språkhandlingen skulle också kunna medverka till att reproducera denna tanke.

8. Sammanfattande diskussion och slutsats

Här presenteras min sammanfattande analysdiskussion av de tre olika typer av analysmetoder jag använt mig av. Jag kommer att lägga fram vilka slutsatser jag dragit av resultaten och koppla dessa till teorier och tidigare forskning. Detta kommer att besvara de frågeställningar som studien baseras på.

På ett övergripande plan är den grammatiska uppbyggnaden av svaren till killar och tjejer väldigt lika. De är uppbyggda av i stort sett samma andel språkhandlingar och modalitet vilket jag anser är något positivt om Fråga UMO vill vara inkluderande och jämställda i sitt språk. Det visar att Fråga UMO inte ställer högre krav på något specifikt kön. Istället skiljer det sig något åt mellan vilken typ av fråga som ställts. Svar på frågor om underlivet genomsyras av fler uppmaningar samt förpliktelse, även av högre grad, än frågor om sexpraktik/sexualitet. Frågor om sexpraktik/sexualitet har i stället fler modalitetsmarkörer totalt sett, vilket kan indikera att det finns en större gråzon i svaren. Detta beror antagligen på att frågeställaren inte kan eller vill framstå som helt säker på sitt råd vilket kan förstås då sexualitet och sexpraktik är mer individuellt än könsorganens utseende och funktioner. Det kan knytas till situationskontexten där svararen inte har möjlighet att ställa några följdfrågor till frågeställaren. Det kan också höra ihop med att svararna i mina texter främst är barnmorskor och sjuksköterskor, det vill säga vårdpersonal, och inte sexologer.

Killars frågor har en något högre grad av förpliktelse samt höga modalitetsgrader än tjejers. Detta kan antagligen kopplas samman med att de inte lika ofta besöker ungdomsmottagningar eller pratar med vänner om sina besvär och funderingar och att detta är ett sätt att uppmana till att agera kring sitt sexliv och kropp. Detta kan också vara varför erbjudanden endast återfinns i killars frågor. Tjejer får istället oftare en fråga, som ju inte kan besvaras, vilket kan indikera att hen ska vända sig inåt och vara reflekterande kring sin fundering. Detta skulle förvisso kunna knytas, om än långsökt, till tjejers enligt normen större fallenhet för affektivitet.

Tjejers frågor om sex präglas mycket oftare än killars av villighetsmodalitet. Detta kan knytas till företeelsen att tjejer (statistiskt) oftare har sex utan att känna ordentlig lust. Dock får man ta i beaktning att killars sexualdrift präglas av en norm att de alltid ska vara kåta och redo för sex.

Jag har inte hittat några studier som motbevisar att killar kanske också ofta har sex utan att egentligen ha lust. Detta ämne är väldigt tabubelagt. Den tematiska analysen av uppmaningar med högre grad av förpliktelse och villighet indikerar också att killars sexfrågor mer fokuserar på njutning och utlösning än tjejers dito. Det är också bara killar som "lugnas" med uppmaning att inte skämmas för sin åkomma/problem. Tjejers råd om sex fokuserar mer på att sex faktiskt ska vara skönt och inte göra ont. När det kommer till villighet av hög grad i uppmaningar är det för killar ämnen om att inte behöva berätta om anal onani samt att ens sexuella läggning är något man bestämmer själv. Detta hänger sannolikt ihop med det tabu som finns kring dessa ämnen då de bryter mot maskulinitetsnormen.

Fråga UMO verkar alltså baserat på det insamlade materialet samtala på ett väldigt liknande sätt med killar och tjejer även om vissa skillnader finns när det kommer till en tjejs vilja att ha sex, skam för specifika sexpraktiker hos killar samt en indikation på att killar oftare uppmanas att ta sina problem på allvar och göra något åt dem. Fråga UMO är till viss del delaktiga i att re_producera normer, främst gällande vilken uppsättning könsorgan en viss person ska ha samt vem som ska vilja ha sex och njuta av det och vem som måste påminnas om att sex ska vara något som man väljer och njuter av. Det kan dock förklaras av att vissa normer kring detta är djupt rotade i samhället och att de antagligen för de flesta ungdomar ligger i dispositivet (Hornscheidt & Landquist 2014), den övergripande delen i en diskurs som ofta ses som självklar och naturlig. Detta kan kopplas till tidigare forskning och teorier om att killar ska ha större lust än tjejer och att ett visst kön ska ha ett visst könsorgan historiskt sett varit "sanningar" och de har således blivit en norm som är svår att ifrågasätta, speciellt i denna situationskontext där svararen inte är i position att utveckla detta närmare.

I och med att jag utgår från en konstruktivistisk språksyn så tror jag ändå att Fråga UMO skulle kunna vara delaktiga i att bryta vissa normen kring att kön och genitalier är något som är sammankopplat. Om en av Sveriges största ungdomsfrågelådor om sex, relationer och kroppen istället skrev om könsorgan på ett transinkluderande sätt, genom att helt enkelt benämna snoppen/snippet utan att köna dem, så skulle detta kunna vara delaktigt i att vidga ungdomars syn på kön och sex samt hjälpa att minska tabut kring att prata om sitt och andras genitalier. Det skulle också vara i linje med deras språkliga och normkritiska riktlinjer. Detta är också ett "uppdrag" som känns relevant för en sexualrådgivare/sexolog. Dock är inte några av svararna i mitt material sexologer utan de går snarare under benämningen vårdpersonal, vilket kanske kan förklara varför största möjliga fokus inte lagts på just inkludering och normbrytande. Trots allt så är det viktigaste i situationen att frågeställaren får svar på sin fråga.

Gemensamt för alla mina slutsatser är att de är generella och att mitt material bara är ett snitt

av de texter som finns på Fråga UMO. Om jag kunnat fortsätta studien hade jag övergripande analyserat av ett större antal texter för att sedan jämföra ett mindre antal texter mer ingående. Säg till exempel att både en kille och tjej ställer en fråga om sexdebut. Jag skulle då vilja göra mer omfattande grammatiska analyser än de jag gjort idag för att se hur de två olika verkligheterna förmedlas. Mitt syfte från första början var dock att göra en studie av lite mer kvantitativ art då jag inte kunnat hitta någon studie som specifikt analyserat frågor om dessa ämnen i en frågelåda på internet och jag ville således få en överblick över ämnet. Framtida forskning skulle kunna göra en studie likt denna och sedan jämföra med liknande frågor som ställts historiskt. Frågespalter om sex och samlevnad har funnits i dags- och veckotidningar under rätt många decennier och det skulle varit intressant att se om kravställandet och fokus på villighet gentemot könen ändrats under tid.

Avslutningsvis finns alltså indikationer på att Fråga UMO re__producerar vissa normer kring könsorgan, sexualitet och sexpraktik. Det är dock i väldigt få fall sett till materialets storlek och jag skulle vilja påstå att just sexualrådgivning generellt är en av de mest inkluderande formerna av kommunikation med ungdomar. Det finns också ofta förklaringar till varför detta görs. Det kan ibland härledas till att frågeställarna kan inneha ung ålder eller att svararen ju inte kan ställa följdfrågor till frågeställaren om exempelvis hans könsidentitet, livssituation, erfarenheter eller preferenser. Svararna måste ta hänsyn till diskursens *dispositiv*. Även om jag personligen anser att det kanske är en rätt svag anledning till att göra så, så kan detta vara förklaringen till varför Fråga UMO använder sig av könande benämningar vid kategoriserande av könsorgan. Deras huvudsakliga syfte är ju ändå att delge ungdomar information och råd. Och tills dess att diskursen ändrats och ungdomar kan prata fritt om sina könsorgan och har ordentliga namn för dem så kanske kategoriernas nuvarande benämningar är de som måste användas för att så många som möjligt ska kunna ta till sig av informationen vilket ju någonstans ändå får ses som det absolut viktigaste. Det ska dock understrykas att jag säger detta i egenskap av cisperson och jag har således privilegiet att känna att inkludering kan ”stå åt sidan” för något viktigare.

Sammanfattningsvis har jag startat på den lexikala och grammatiska nivån med hjälp av SFG för att sedan förflytta fokus till kontext och tema med hjälp av den tematiska analysen för att slutligen koppla samman detta med en kritisk diskursanalys och en avvägningen har gjorts mellan en kvantitativ och en kvalitativ studie för att försöka besvara mina frågeställningar.

Referenser

- Ambjörnsson, Fanny. 2004. I en klass för sig. Stockholm: Ordfront Förlag AB.
- Barnmorskeförbundet. 2015. Barnmorskeutbildning. Tillgänglig: <http://www.barnmorskeforbundet.se/barnmorskan/barnmorskeutbildning/> (Hämtad 2016-01-07).
- Beauvoir, Simone de. 1973. Det andra könet. 3 uppl. Stockholm: AWE/Geber.
- Berger, Peter. L., Luckman, Thomas. 1966. The Social Construction of Reality. London: Penguin Books.
- Bergström, Maria., Foxhage, Daniel. 2001. Bland horor, bockar och bögar. RFSU Stockholm. Tillgänglig: http://www.rfsu.se/Bildbank/Dokument/Metod-Handledning/Bland%20horor%20bockar%20_%20b%C3%B6gar.pdf?epslanguage=sv (Hämtad 2016-01-07).
- Björk, Nina. 1996. Under det rosa täcket. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Butler, Judith. 1990. Gender Troubles. London: Routledge.
- Crenshaw, Kimberle. Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics. 1989. *The University of Chicago Legal Forum*. (140). 139-167.
- Christianson, Monica., Lalos, Ann., Johansson, Eva. E. 2007. Concepts of risk among young Swedes tested negative for HIV in primary care. *Scandinavian Journal of Primary Health Care* (25). 38-43.
- Dahlöf, Annamaria. 2010. Sexualkunskap. Stockholm: Sveriges Utbildningsradio och RFSU.
- Folkhälsan. 2009. Mödomshinna. Tillgänglig: <http://www.folkhalsan.fi/startside/Fragor/Sex-och-samlevnad/Kon-kropp-och-utveckling/Modomshinna/> (Hämtad 2016-01-07).
- Folkhälsomyndigheten. 2014. Ungdomar och sexualitet 2014/15. Tillgänglig: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/documents/sexualitet-halsa/Ungdomsbarametern-2014.pdf> (Hämtad 2016-01-07)
- Forsberg, Margareta. 2007. Ungdomars sexuella hälsa. Socialstyrelsen. Tillgänglig: http://www.lul.se/Global/Extran%C3%A4t/V%C3%A5rdgivare/Smittskydd/Dokument/Ungdomars_sexuella_halsa.pdf (Hämtad 2016-01-07).
- Foucault, Michel. 1970/1993. Diskursens ordning: installationsföreläsning vid Collège de France den 2 december 1970. Stockholm: B. Östlings bokförlag.
- Fält, Torgny. 2007. Ungdomar och sex. Stockholm: Arbetsgruppen för utbildning och handledning.

- Tillgänglig: <http://www.fsum.org/fsum/wp-content/uploads/2011/03/Ungdomar-och-sex.pdf>
(Hämtad 2016-01-07).
- Gavey, Nicola. 2005. *Just sex? The Cultural Scaffolding of Rape*. London: Routledge.
- Gisby, Catarina. Maj 2013. Fler pojkar till ungdomsmottagningen. *Jamstall.nu*. Tillgänglig:
<http://www.jamstall.nu/praktiska-exempel/halsa/fler-pojkar-till-ungdomsmottagningen/>
(Hämtad 2016-01-07).
- Graneheim, U.H., Lundman, B. 2003. Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *New education today* (24). 105-112. Amsterdam: Elsevier.
- Groneman, Carol. 2001. *Nymphomania: A History*. New York: W. W. Norton & Company.
- Halliday, M.A.K. 2004. *Halliday's Introduction To Functional Grammar*. 4. uppl. New York: Routledge.
- Hansson, Merike. 2010. Den förödande skammen. I *Perspektiv på manlighet och heder*: 60-71. Stockholm: Gothia Förlag AB.
- Holmberg, Per., Karlsson, Anna-Malin. 2013. *Grammatik med betydelse*. Stockholm: Hallgren & Fallgren Studieförlag AB.
- Holmberg, Per., Karlsson, Anna-Malin., Nord, Andreas. 2011. *Funktionell textanalys*. Stockholm: Norstedts.
- Hornscheidt, Lann., Landqvist, Mats. 2014. *Språk och diskriminering*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Hornscheidt, Lann., Landqvist, Mats. 2015. *Språk, social kategorisering och diskriminering. Från social kategorisering till diskriminering*. Huddinge: Södertörns högskola.
- Kimmel, Michael. S. 2000. *The Gendered Society*. New York: Oxford University Press.
- Kitzinger, Celia., Frith, Hannah. 1999. Just say no? The Use of Conversation Analysis in Developing a Feminist Persepctive on Sexual Refusal. *Discourse Society* (10.3). 293-315.
- Knight, Kyle. 2015. Napal's Third Gender Passport Blazes Trails. *Advocate*. Oktober 2015.
Tillgänglig: <http://www.rfsu.se/sv/Om-RFSU/Press/Pressmeddelanden/2011/Kondomplan-ger-sakrare-sex/> (Hämtad 2016-01-07).
- Lazar, Michelle. M. 2007. *Feminist Critical Discourse Analysis: Articulating a Feminist Discourse Praxis*. London: Routledge.
- Litosseliti, Lia. 2006. *Gender and Language*. London: Hodder Education.
- Milles, Karin. 2006. En jämställd kroppsdel? Om lanseringen av ett neutralt ord för flickors könsorgan. *Språk och stil* (16). 149-177.
- Milles, Karin. 2009. "Klitoris orsakar orgasm". *Tidskrift för genusvetenskap* (2-3). 119-137.
Tillgänglig: <http://ojs.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/view/2439/2189> (Hämtad 2016-01-

07).

Nordh Rubulis, Lotta. Februari 2015. Besöksrekord 2014. Tillgänglig: <http://www.umo.se/Om-Umo/UMO-info/UMO-info-februari-2015/Besoksrekord-2014/> (Hämtad 2016-01-07).

Om UMO 2015. UMO-info februari 2015. Tillgänglig: <http://www.umo.se/Om-Umo/UMO-info/UMO-info-februari-2015/> (Hämtad 2016-01-07).

P4 Göteborg. 2015. Mäns ovilja att söka vård – en fråga om liv och död. Intervju med Kristin Eliasson. Göteborg november 2015. Tillgänglig: <http://www.barnmorskeforbundet.se/barnmorskan/barnmorskeutbildning/> (Hämtad 2016-01-07).

RFSU 2010. Maj 2010. Sex i Sverige. Tillgänglig: <http://www.rfsu.se/sv/Sex--relationer/Sex-i-Sverige/> (Hämtad 2016-01-07).

RFSU 2011. Augusti 2011. Kondomplan ger säkrare sex. Tillgänglig: <http://www.rfsu.se/sv/Om-RFSU/Press/Pressmeddelanden/2011/Kondomplan-ger-sakrare-sex/> (Hämtad 2016-01-07).

RFSU 2012. November 2012. 6 av 10 ungdomsmottagningar saknar verksamhet för killar. Tillgänglig: <http://www.rfsu.se/sv/Om-RFSU/Press/Pressmeddelanden/2012/6-av-10-ungdomsmottagningar-saknar-verksamhet-for-killar/> (Hämtad 2016-01-07).

RFSU:s Sverigebarometer 2013. Tillgängligheten under sommaren hos landets ungdomsmottagningar.

Robinson, Paul. 2005. *Queer Wars: The New Gay Right and Its Critics*. Chicago: The University of Chicago Press.

Sandström, Birgitta. 2001. *Den välplanerade sexualiteten*. Stockholm: HLS Förlag.

Sjöberg, Inga. 2012. Vestibulit – ont i slidöppningen. 1177 Vårdguiden. Tillgänglig: <http://www.1177.se/Stockholm/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Ytlig-smarta-vid-samlag--vestibulit-/?ar=True> (Hämtad 2016-01-07).

Smirthwaite, Goldina. 2007. (O)jämsliddhet i hälsa och vård – en genusmedicinsk kunskapsöversikt. Sveriges kommuner och landsting. Tillgänglig: <http://jamda.ub.gu.se/bitstream/1/357/1/genusmed.pdf> (Hämtad 2016-01-07).

Smith, Lauren B., Adler, Nancy E., Tschann, Jeanne M. 1999. Underreporting sensitive behaviors: The case of young women's willingness to report abortion. *Health Psychology*. (18.1) 37-43.

Socialstyrelsen. 2004. Jämställd vård?. Tillgänglig: https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/10285/2004-103-3_20041033.pdf (Hämtad 2016-01-07).

Tolman, Deborah. L. 2002. *Dilemmas of Desire: Teenage Girls Talk About Sexuality*. Cambridge: Harvard University Press.

- Wennstam, Katarina. 2005. En riktig våldtäktsman: en bok om samhällets syn på våldtäkt. Stockholm: Albert Bonniers Förlag.
- West, Candace., Zimmerman, Don. H. 1987. Doing Gender. *Gender & Society* (1.2) 125-151.
- Winther Jørgensen, Marianne., Phillips, Louise., Vrå, Birgit. 2000. Diskursanalys som teori och metod. Lund: Studentlitteratur AB.
- Wodak, Ruth., Meyer, Michael. 2001. *Methods of Critical Discourse Analysis*. Kalifornien: Sage Publications.
- Wojahn, Daniel. 2015. Språkaktivism. Doktorsavhandling i nordiska språk vid Uppsala universitet. Tillgänglig: <https://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:805689/FULLTEXT01.pdf> (Hämtad 2016-01-07).
- Yassin, Daroon. 2011. Elever i år 3 tycker till. I Holmberg, Per., Karlsson, Anna-Malin., Nord, Andreas. (red). *Funktionell textanalys*. Stockholm: Norstedts.

Bilaga 1 – Rubriker från material

Texterna som materialet består av finns tillgängligt på följande adress: http://www.umo.se/Sok/?q=*&defcs=94 (Hämtad 2016-01-05)

Svar på frågor om könsorgan – hämtade från Fråga UMO:s arkiv den 11 november 2015

Tema Klåda

- Text 1 - TU - ”Jag har klåda i underlivet, är det svamp?” (250 ord, 17 språkhandlingar)
- Text 2 – KU - ”Varför kliar det på penis?” (170 ord, 11 språkhandlingar)

Tema Storlek på könsorgan

- Text 3 – TU - ”Kan jag göra något för att minska de inre blygd-läpparna(sic!)?” (94 ord, 5 språkhandlingar)
- Text 4 – KU - ”Kan jag göra min penis större?” (254 ord, 14 språkhandlingar)

Tema För trång

- Text 5 – TU - ”Är jag för trång?” (334 ord, 18 språkhandlingar)
- Text 6 – KU - ”Min förhud är trång, måste jag gå till doktorn?” (151 ord, 11 språkhandlingar)

Tema Könsorganens utseende

- Text 7 – TU - ”Vad är det för skinnbit över slidöppningen?” (210 ord, 17 språkhandlingar)
- Text 8 – KU - ”Vad är det för 'söm' bakom pungen?” (86 ord, 6 språkhandlingar)

Tema Knölar

- Text 9 – TU - ”Jag har en knöl i ena blygdläppen” (137 ord, 14 språkhandlingar)
- Text 10 – KU - ”Vad är det för klump jag känner bredvid testikeln?” (74 ord, 6 språkhandlingar)

Tema Ont efter sex

- Text 11 – TU - ”Varför gör det ont efter sex?” (194 ord, 14 språkhandlingar)
- Text 12 – KU - ”Varför gör det ont i analen när jag använt en sexleksak?” (127 ord, 10 språkhandlingar)

Svar på frågor om sexpraktik/sexualitet – hämtade från Fråga UMO:s arkiv den 25 november 2015

Tema Orgasm

- Text 13 – KS - ”Varför har jag svårt att få utlösning?” (321 ord, 16 språkhandlingar)
- Text 14 – TS - ”När får man orgasm som tjej?” (158 ord, 10 språkhandlingar)

Tema Sexualitet

- Text 15 – KS - ”Hur vet man att man är asexuell?” (186 ord, 11 språkhandlingar)
- Text 16 – TS - ”Hur vet man att man är bisexuell?” (173 ord, 11 språkhandlingar)
- Text 17 – TS - ”Hur vet man att man är lesbisk?” (125 ord, 10 språkhandlingar)
- Text 18 – KS - ”Jag spanar in andra killar, är jag homosexuell?” (121 ord, 8 språkhandlingar)

Tema Sexdebut

- Text 19 – KS - ”Alla har haft sex utom jag, vad ska jag göra?” (320 ord, 18 språkhandlingar)
- Text 20 – TS - ”Hur har man sex efter en könskorrigering?” (139 ord, 9 språkhandlingar)

Tema Sexlust

- Text 21 – KS - ”Hur ska jag minska sexlusten?” (255 ord, 16 språkhandlingar)

Bilaga 2 – Fördelning av språkhandlingar och modalitet per delkategori

Fördelning av språkhandlingar –

- Underlivsfrågor

	TU	KU	Totalt
<u>Kongruenta påståenden</u>	57/85 (67%)	41/58 (71%)	98/143 (68,5%)
<u>Inkongruenta uppmaningar</u>	21/85 (25%)	16/58 (28%)	37/143 (26%)
<u>Kongruenta uppmaningar</u>	7/85 (8%)	1/58 (2%)	8/143 (5%)

- Sexpraktik/sexualitet

	TS	KS	Totalt
<u>Kongruenta påståenden</u>	31/40 (77,5%)	52/69 (75%)	83/109 (76%)
<u>Inkongruenta uppmaningar</u>	7/40 (17,5%)	13/69 (19%)	20/109 (18,5%)
<u>Kongruenta uppmaningar</u>	-----	1/69 (1,5%)	1/109 (1%)
<u>Kongruenta frågor</u>	2/40 (5%)	-----	1/109 (2%)
<u>Inkongruenta erbjudanden</u>	-----	3/69 (4,5%)	3/109 (3%)

Modalitet

- Underlivsfrågor

	TU	KU	Totalt
<u>Modala verb</u>	39	35	74
<u>Interpersonella satsadverbial</u>	25	8	33
<u>Totalt antal modalitetsmarkörer</u>	64	43	107
<u>Modala verb per antal språkhandlingar</u>	39/85 (46%)	35/58 (60%)	74/143 (52%)
<u>Interpersonella satsadverbial per antal språkhandlingar</u>	25/85 (29%)	8/58 (14%)	33/143 (23%)
<u>Modalitetsmarkörer per antal språkhandlingar</u>	64/85 (75%)	43/58 (74%)	107/143 (75%)

- Sexpraktik/sexualitet

	TS	KS	Totalt
<u>Modala verb</u>	23	40	63
<u>Interpersonella satsadverbial</u>	12	20	32
<u>Totalt anta modalitetsmarkörer</u>	35	60	95
<u>Modala verb per antal språkhandlingar</u>	23/40 (57,5%)	40/69 (58%)	63/109 (58%)
<u>Interpersonella satsadverbial per antal språkhandlingar</u>	12/40 (30%)	20/69 (29%)	32/109 (29,5%)

<u>språkhandlingar</u>			
Modalitetsmarkörer per antal språkhandlingar	35/40 (87,5%)	60/69 (87%)	95/109 (87%)

Modalitetsgrader

- Underlivsfrågor

	TU	KU	Totalt
<u>Låg grad</u>	58,00%	67,00%	62,50%
<u>Medelhög grad</u>	17,00%	9,00%	13,00%
<u>Hög grad</u>	25,00%	23,00%	24,00%

- Sexpraktik/sexualitet

	TS	KS	Totalt
<u>Låg grad</u>	63,00%	61,50%	62,50%
<u>Medelhög grad</u>	31,50%	26,50%	29,00%
<u>Hög grad</u>	6,00%	11,50%	9,00%

Modala betydelseskalar

- Underlivsfrågor

	TU	KU	Totalt
<u>Vanlighet</u>	47,00%	32,50%	39,75%
<u>Förpliktelse</u>	33,00%	39,50%	36,00%
<u>Sannolikhet</u>	17%	21%	19%
<u>Villighet</u>	3%	7%	5%

- Sexpraktik/sexualitet

	TS	KS	Totalt
<u>Vanlighet</u>	49%	50%	50%
<u>Förpliktelse</u>	20%	17%	19%
<u>Sannolikhet</u>	17%	30%	24%
<u>Villighet</u>	15%	4%	9%

Vanligaste modalitetsmarkör

- Underlivsfrågor

TU (totalt 64 modalitetsmarkörer)	Kategori KU (totalt 48 modalitetsmarkörer)
Vanlighet, låg grad: 25%	Vanlighet, låg grad: 26%
Förpliktelse, låg grad: 19%	Förpliktelse, låg grad: 26%

Vanlighet, medelhög grad: 15,5%	Förpliktelse, hög grad: 14%
Förpliktelse, hög grad: 14%	Sannolikhet, låg grad: 12%
Sannolikhet, låg grad: 11%	Sannolikhet, hög grad: 7%
Vanlighet, hög grad: 6,25%	Vanlighet, medelhög grad: 5%
Sannolikhet, hög grad: 4,5%	Villighet, låg grad: 5%
Villighet, låg grad: 3%	Vanlighet, hög grad: 2%
Sannolikhet, medelhög grad: 1,5%	Sannolikhet, medelhög grad: 2%
	Villighet, medelhög grad: 2%

- Sexpraktik/sexualitet

TS (totalt 35 modalitetsmarkörer)	KS (totalt 60 modalitetsmarkörer)
Vanlighet, låg grad: 28,5%	Vanlighet, låg grad: 26,5%
Vanlighet, medelhög grad: 17%	Vanlighet, medelhög grad: 26,5%
Förpliktelse, låg grad: 17%	Sannolikhet, låg grad: 20%
Sannolikhet, låg grad: 14,5%	Förpliktelse, låg grad: 11,5%
Villighet, medelhög grad: 11,5%	Vanlighet, hög grad: 5%
Förpliktelse, medelhög grad: 3%	Villighet, medelhög grad: 5%
Sannolikhet, hög grad: 3%	Förpliktelse, hög grad: 1,5%
Villighet låg grad: 3%	Sannolikhet, hög grad: 1,5%
Vanlighet, hög grad: 3%	

Bilaga 3 – Screenshot från Fråga UMO:s frågeformulär

www.umo.se/Fraga-UMO/

Fråga UMO

Fråga UMO

Läs ditt svar

Sök
frågor och svar

Det här gäller när du ställer din fråga!

Ställ din fråga här

Max antal tecken: 2000
(du har 2000 tecken kvar)

Kön *

Välj

Ålder *

Namn eller alias

Landsting *

Välj

Stad *

Välj

Bilaga 4 – Mailkonversation med Fråga UMO

info@umo.se välg sth.basefarm.net
till mig ▾

2015-11-18

Ärendenummer: V.700.14.020
Beskrivning: Frågorna på [UMO.se](http://www.umo.se)

Hej Kaisai!

De frågorna som går att läsa i svdelningen Frågor och svar är riktiga frågor. Men de kan vara ganska omarbetade i vissa fall. Det kan innebära att de har kortats ner, fått fokus mer på en typ av frågeställning (ofta har de flera olika), personliga detaljer har redigerats bort eller ändrats, och språk kan ha formaliserats genom att skrivas mer allmänna språkregler.

Anledningarna till att det görs är för att göra det tydligare, lättare att förstå, få frågan mer allmännyttig och därmed kännas mer relevant för fler, och ytterligare anonymisera frågeställaren.

Samtidigt vill vi försöka behålla en ton av den ursprungliga röstén, att det ges en känsla av att det är en ung person som skrivit frågan.

Jag håller med om att formuleringen, "Din fråga och ditt svar kommer inte att synas på sajten. Bara du och de som svarar på frågan kan se den" inte blir helt rättvisande. Det vi avser där är det personliga svaret som man får. Men borde förtydligas.

Mer om hur frågetjänsten fungerar går att läsa om i [Om UMO](http://www.umo.se/Om-Umo/Om-tjansten/), <http://www.umo.se/Om-Umo/Om-tjansten/>

Hoppas att du har fått svar på din fråga!

Med vänliga hälsningar

Bilaga 5 – Inforutor från UMO.se:s sidor om Tjejers underliv och Killars underliv

Vad menar vi med kille?

I texten används ordet kille för att beskriva någon som har det som brukar anses som en killkropp. Det är för att så många som möjligt ska förstå och kunna ta till sig det som står i texten.

Att som kille ha en biologisk killkropp stämmer för de flesta men inte för alla. Vi på UMO hoppas att även du som inte tycker att det stämmer in på dig kan läsa och ha nytta av det vi skriver om här.

Hämtad från <http://www.umo.se/Kroppen/Killars-underliv/> (2016-01-06)

Vad menar vi med tjej?

I texten används ordet tjej för att beskriva någon som har det som brukar anses som en tjejkropp. Det är för att så många som möjligt ska förstå och kunna ta till sig det som står i texten.

Att som tjej ha en biologisk tjejkropp stämmer för de flesta men inte för alla. Vi på UMO hoppas att även du som inte tycker att det stämmer in på dig kan läsa och ha nytta av det vi skriver om här.

Hämtad från <http://www.umo.se/Kroppen/Tjejers-underliv/> (2016-01-06)